

Pasaulio Įvykių Savaitinė Apžvalga

Anglų pergalė Egipte

Anglijos viltis laimėti karą pakilo aukštai pereitą savaitę. Anglija pradėjo veikti ten, kur jai reikėjo veikti ir kur veikti ji slapta prisirengė, būtent, Egipte prieš italų armiją.

Rugsėjo mėnesyje didelė italų armija vadovybėje patyrusio maršalo Graziani pradžioje ofensivą iš italų Libijos į anglų Egiptą. Italų armija buvo gerai prirengta ir visu kuo aprūpinta. Italų ofensivo tikslas matomai buvo eiti Viduržemio jūrą pajūriu ir paimti Alexandriją, svarbiausią Anglijos karo laivyno bazę, be kurios Anglijos laivai negalėtų veikti rytinėje Viduržemio jūrų dalyje. Po Alexandrijos paėmimo italai būtų siekę ir Suezio kanalo su Port Saido ir Suezio miestais. Italų įsiveržimo armija susidėjusi iš apie 300,000 kareivių. Anglų armija Egipte neturėjo nei 150,000 kareivių. Anglai nesitikėjo galėsiai sulaukyti didelę italų armiją. Vienok maršalas Graziani atėjęs su savo armija iki miestelio Sidi Barrani sustojo. Ejo savaitę po savaitės ir mėnuo po mėnesio, o jis iš ten vis nesijudino. Aplink Sidi Barrani jis tvirtino pozicijas, tarytum manydamas pasilikti ten dar ilgesniam laikui. Jo nesijudimo priežastis buvo pavojus jo armijai iš anglų karo laivyno pusės. Anglų karo laivai vis sunkesniu darė jo armijos susisiekimą su Italija. Jau jis mažai begalėjo gauti iš Italijos pagalbos kareiviams ir amunicijai. Į tą laiką anglai didino ir stiprino savo kariuomenę Egipte. Kareivių buvo priveržta laivais iš Australijos ir Naujosios Zelandijos per Suezio portą ir žeme atvyko kareiviai iš Sudano. Tarp jų buvo ir laisvųjų francūzų. Taip anglų armijos vadas Sir Archibald Wavell prisirengė prie ofensivo prieš italus Egipte.

Ofensivo planas buvo laikomas didelėje slaptelybėje ir ofensivas prasidėjo visai netikėtai italams, kaip tikras "blitzkriegas." Paėmę Bagbag miestelį, anglai apsupo italus ties Sidi Barrani. Italų kariuomenė pradėjo pasiduoti tukstančiais. Del nežinomos priežasties italų lėktuvai iš oro negalėjo padėti savo kariuomenėi žemėje, tuo tarpu anglų lėktuvai veikė kuopnikliausia. Anglai ėmė fortifikaciją po fortifikaciją. Į savaitę laiko italų nebeliko Egipte. Anglai nusivijo bėgančius italus į Libiją. Dideli maisto ir amunicijos sandėliai pasiliko anglams. Italų maistu jie tegalėjo penėti italų nelaisvius, kitaip anglams būtų buvę bėdos su nelaisvių penėjimu ir girdymu. Iki šio semadienio anglai sunaikino arba suėmė į nelaisvę tarp penkių ir aštuonių divizijų arba tarp 75,000 ir 120,000 italų kareivių. Tai buvo labai didelė anglų pergalė, kuri padarė smagaus įspūdžio anglams Anglijoje, graikams Graikijoje, o taipgi arabams Syrijoje ir Arabijoje.

Ši anglų pergalė vienok yra tik pradžia. Nežinia, ar angliai yra užtektinai pasirengę greitai sumušti italus Libijoje ir kitur Afrikoje, ypač Ethiopijoje. Tuo tarpu anglai dar veja bėgančius italus, o

anglų karo laivai bombarduoja Libijos tvirtoves ties Viduržemio jūra.

Karas Albanijoje

Italų kariuomenė Albanijoje pereitą savaitę daug smarkiau ir atkakliau ėmėsi su užpuolančiais graikais negu iki šiol. Fronte apie Klisura italai net buvo atmušę graikus atgal. Bet tas nesulaukė graikų pastangų. Pietų pusėje graikų ofensivas veržėsi Valonos linkui. Eidami pajūriu italų nutiestu keliu, graikai paėmė Palermo miestelį, o vėliau paėmė Khimarą. Ta pačia linkme toliau nuo pajūrio graikai vėl užpuolė Klisurą ir Tepeleli miestą. Italai, matyt, nesitikėdami atsilaukyti Albanijos gilumoj, pradėjo daryti didelių apkasų aplink Valonos miestą pajūryje. Šiaurėje graikai dar nebuvo pasiekę Elbasano labiausia del blogo oro. Visoj Albanijoje buvo tokios sniego pūgos, kokių ten dar nebuvo matyta.

Prasidėjo Mussolinio bėdos namie

Del Italijos armijų nepasiekimų Albanijoje ir Egipte, o taipgi del Lavalio pašalinimo iš Francijos valdžios, tarp Italijos fašistų buvo daug susirupinimo. Aštri cenzūra neleidė niekam sužinoti, kas ten ištiko dėjos ar prasidėjo dėtis. Bet iš to, kad fašistų spauda pradėjo kalbėti apie italų išdavikus, kurie esą "klastingai už graikų pinigų" ir pradėjo smarkiai raginti, kad italai nepasiduotų nusiminimui ir deficitizmui, sprędžiama buvo, kad net Mussolinio "sostas" atsidurė pavojuje. Buvo gandų, kad Mussolinis bus pašalintas, o jo vietą užims Dino Grandi, buvęs Italijos ambasadorius Anglijai. Italijos žmonės nenori karo. Jie taipgi labai nekenčia vokiečių. Jie nenorėtų matyti Hitlerio užimančio Italiją. Išrodo, kad kaip tas karas nepasibaigė, Italija nieko iš jo nelaimės. Laimėtojai bus arba Hitleris arba Anglija, ir viename ir kitame atsitiktine Mussolinio svajonės apie "imperiją" bus nuėjusios niekais.

Pasikeitimas Francijos valdžioje ir kalbos apie Hitlerio planus

Pereitą šeštadienį gruodžio 14 dieną Francijos maršalas Petain per radio paskelbė, kad vice-premieras Pierre Laval nebėra Francijos valdžios narys, o jo vietą, kaip užsienio reikalų ministro užėmęs buvęs premieras Pierre Etienne Flandin. Laval labai pataikavo Hitleriui, bet ir Flandin buvo vienas iš tų kurie norėjo taikos su Hitleriu. Buvo pranešimų, kad Laval buvęs areštuotas. Jis rengsis pašalinti Petainą ir pats tapti Francijos valdžios galva. Petain tą suokalbių laikų užtikęs ir nieko nelaukdamas pašalino Lavalį iš valdžios. Kita priežastis Lavalio pašalinimo buvusi ta, kad Lavalis norėjęs leisti Hitleriui siųsti vokiečių armijas per Franciją į Libiją ir Egiptą. Tie gandai savo keliu buvo užginčyti. Petain sakė, kad Lavalio pašalinimas nepakeis Francijos valdžios santykių su Vo-

kietijos valdžia. Vienok Vokietijos valdžiai matyt tas nepatiko. Iš Berlio buvo paaiškinimų, kad Francijos valdžia neturėjo tiesos tokio svarbaus pakeitimo daryti nepasiklausus Vokietijos. Francijos valdžia turi neužmiršti, kad Vokietijos karas su Francija dar nepasibaigė, kad dar nėra taikos, kad yra tik mūsų paliauba, kas reiškia, kad karas gali būti atnaujintas. Taip neoficialiai kalbėjo Berlynas. Nutraukimas mūsų paliaubos reikštų, kad vokiečių armija užimtų visą Franciją, ir iš Francijos galėtų arba eiti Italijai pagalbon arba užimti Italiją.

Apie tai, kad Hitleris rengiasi užimti Italiją, buvo plačiai kalbama ne tik Francijoje, bet ir Washingtone, Amerikoje. Washingtone buvo kalbama, kad Hitleris dabar noris geriausiu Franciją turėti už partnerį, negu Italiją. Todel jis ne tik nepadės Italijai, bet ją pats užimsias, jeigu tik Francija sutiks kariauti Hitlerio pusėje prieš Angliją. Washingtone buvo laukiama didelių netikėtų įvykių.

Hitleris kaip marksistas

Pereitą savaitę Berlio priemiestyje amunicijos dirbtuvėje tarp geležių ir nebaigtų kanuolių Adolfas Hitleris pasakė kalbą dvylikai tukstančių susirinkusių darbininkų. Kiti turėjo klausyti jo kalbos per radio. Jis teisinosi, kad ne jis pradėjęs karą, bet tarptautinis kapitalizmas ir sakė, kad tai yra karas "auksu prieš darbą." Jis sakė, kad darbininkai sumuš šiąme kare "prakeiktą plutokratiją" ir tuomet jie nebestatys kanuolių, o dirbs taikos ir atstatymo darbus. Apskritai Hitleris parodė, kad jis jau daug išmoko iš marksistų. Matyt, ilgai pasikalbėjimai su tovaršiais Hitlerio kalbos vienok buvo matyt, kad jis nesitiki greit laimėti karą. Savo kalba jis stengėsi nuraminti darbininkus. Propagandos ministeris Goebbels matė reikalo pataisyti blogą įspūdį, kurį padarė Hitlerio kalba pranešdamas, kad oro karas bus paskubintas ir Anglija bus greit sutriuškinta.

Oro karas

Pereitą savaitę blogas "purvinas" oras privertė nacius mažiau bombarduoti Angliją. Kada oras buvo blogiausias Londonas nematė nacių bombnešių beveik per ištisas 48 valandas. Bet su kiekvienu dangaus pragiedrėjimu ir mėnulio pasirodymu naciai su bombomis jau buvo čia. Iš didesnių miestų smarkiausia buvo bombarduotas Sheffield, apie 140 mylių į šiaurę nuo Londono.

Anglai daugiausia bombardavo portus, kuriuose randasi povandeninių laivų bazės. Tarp jų daugiausia nukentėjo Bordeaux.

Thai karas su francūzais

Thai žemės arba laisvųjų žmonių žemės kariuomenė pereitą savaitę toliau tęsė karą su francūzų Indo-Kinija. Tas karas eina tarp balų ir miškų, kur yra pilna gyvačių, beždžionių ir gražių paukščių. Mėtomos taipgi ir bombos ant

miestų. Thaijiečiai nori atgauti savo pamestas provincijas iš francūzų.

Spėjama yra, kad japonai kursto Thai valdžią kariauti su francūzais. Japonai sako, tikisi, kad karui greit nesibaigiant, jie turės progos įsimaistyti ir "padaryti tvarką." Tuomet japonai paimtų ne tik visą Indo-Kiniją, bet ir Thai karalystę. (Thai seniau vadinosi Siamu).

Mirė Anglijos ambasadorius

Washingtono pereito trečiadienio naktį mirė Anglijos ambasadorius lordas Pilypas Lothian, sulaukęs 58 metų amžiaus. Jis įteikė Washingtono savo kredencialus kaip Anglijos ambasadorius ketvirtą dieną prieš Anglijai pradėsią karą su Trečiuoju Reichu. Kaip diplomato jo uždavinys buvo gauti iš Amerikos kuodaugiausia pagalbos Anglijai. Jis nesėkmingai buvo atslankęs Angliją ir sugrįžęs Amerikon pasakė, kad Anglijai greit pritrūks pinigų karui vesti. Jo kunas tapo sudegintas ir jo pelėnai vėliaus bus pasiųsti į Angliją. Jo laidotuvasse Washingtono dalyvavo visi diplomatai, išskyrus Vokietijos ir Italijos diplomatus. Prezidentas Rooseveltas tuo laiku plaukė Koribėjų juroje, apžiūrinėdamas Anglijos salose vietas bazėms Amerikos laivynui.

Karas ir badas

Pereitame kare ir ilgai po karo Amerikos labdaringos draugijos teikė maisto ir drabužių milijonams nukentėjusių nuo karo žmonių. Tokia pagalba buvo suteikta žmonėms ne tik Belgijoje bet ir beveik visose kitose Europos šalyse, neišskiriant nei bolševikiškos Rusijos. Rusijoje bolševikų valdymo pirmasis keliais metais milijonai žmonių mirė iš bado. Bolševikų valdžia neprisimė "buržujų" labdarybės. Tik Amerikos Draugai galėjo kvailai bolševikų užsispyrimą pergalėti ir nežūrint visų kliūčių atėjo mirštantiesiems iš bado rusams į pagalbą. Herbertas Hooveris, visai atskirai nuo Amerikos Draugų, dalino Amerikos maistą kitose šalyse išskyrus Vokietiją. Tuomet Amerikos Draugai ir Vokietijon atvyko su pagalba.

Penėjimu badaujančių Europos žmonių dabar vėl rūpinasi Amerikos Draugai ir Herbertas Hooveris. Hooveris, kaip politikierius, daugiau skelbiai, bet Amerikos Draugai tyliai sukelia pinigus ir tyliai pagalbą teikia.

Ir Hooveris nei Amerikos Draugai prašė Anglijos, kad leistų badaujančioms žmonėms Europoj nuvežti maisto iš Amerikos. Hooveris nurodė, kad Europoje šią žiemą neturės ko valgyti 15,000,000 žmonių. Pereitą savaitę Anglija oficialiai atsakė, kad maisto vežti į vokiečių užimtas vietas ji neleis, nes tai sumažintų Hitleriui jo rupeščių ir netiesioginiai padėtų jam sumušti Angliją.

Nei Hooveris nei Amerikos Draugai tuo atsakymu nepasitenkino ir pareiškė, kad ir toliau jieškos būdų įtikinti Anglijos valdžią, kad pakeistų savo nežmonišką nusistatymą. Amerikos karingoji spauda vi-

somis keturiomis pritaria Anglijos nusistatymui.

Skandinavai, bijodami Rusijos meškos, laukia greitos Hitlerio pergalės

New Yorko dienraštyje The New York Times tilpo E. V. D. Wight'o Jr. straipsnis apie švedų ir suomių pažiūras ir politiką šiame kare.

Jis sako, kad švedai ir suomiai nekenčia Vokietijos nacių, kad ne mažiau kaip 80 nuosimčių jų žmonių yra ištiktinė nacių diktatūros prieštai ir kad tik tarp karininkų esą šiek tiek nacių pritarėjų.

O vienok švedai ir suomiai ir jų valdžių socialistiniai ir demokratiniai ministrai pagėdauja greito laimėjimo Vokietijai.

Kodel? Todel, kad Sovietų Rusijoje jie mato baisesnį priešą savo tautoms, o ilgame kare — išmirimą iš bado.

Korespondentas Wight sekamai cituoja vienos skandinavų šalies (matomai Švedijos) kabineto ministerį: "Mes esame demokratinė šalis. Mes stojame už tuos pačius principus, už kuriuos stoja Amerika. Bet prieš mus klausimas stovi tuojautinės mirties ar gyvybės. Ilgai nusitęsęs karas, kuriame Vokietija išbaigs savo įjėgas prieš Anglijos įjėgas, pirmų pirmiausia reikšia laisvą viešpatavimą Rusijos ambicijoms, o antra reikšia badą mūsų žmonėms. Mes turime melstis, kad Vokietija greitai laimėtų."

"Skandinavai tiki, kad "Baltoji Meška" yra jų amžinas neprietelius ir kad ji tuoj atsisuks juos suėsti, kaip tik nebijojus Vokietijos.

Sovietų Rusija šalis be draugu

Sovietų Rusijos "prezidentas" Michail I. Kalininas, kalbėdamas Raudonos armijos politiškoji akademijoje, pasakė, kad raudonarmiečiai turi labai dabar budėti, nes Rusija dabar esanti kaip tvirtovė, kurią iš visų pusių laiko apsupę jos nepermdaujami prieštai. Jis ypatingai ragino raudonarmiečius, kad jie kuogreičiausia ir kuopilniausia pažintų marksizmą, nes su marksizmu jie galėsia atsilaukyti prieš visus Rusijos prieštus. Jis sakė, kad garbinga yra steigti ir palaikyti socialistinę valstybę, kaip kelią į komunizmą, nors tam yra priešinę keturi penktadaliai pasaulio.

Windsorai

Buvusio Anglijos karaliaus dabar kunigaikščio Windsoro amerikietiško žmona, del kurios jis atsižadėjo sosto, turėjo blogą dantį, ir tas privertė Windsorą atvežti savo žmoną iš Bahamas salų į Miami. Windsorienė pirmu syk po aštuonių metų atslankė Ameriką. Jos blogą dantį pasekmingai ištraukė daktarai Miami ligoninėje. Į tą laiką kunigaikštis Windsor aeroplanu buvo nukridęs pasikalbėti su prezidentu Rooseveltu ties Bahamas ant laivo U. S. S. Tuscaloosa. Prezidentas buvo nematęs kunigaikščio daugiau kaip 20 metų. Jiedu kalbėjosi apie bazę, karą ir Vakarų Indijų gyvenimą.

SLA Trečias Vajus

Organizatorių pasizymėjimai

Per praeitą savaitę SLA Trečio Vajaus organizatorių lenktynėse pasirodė nemaža pasikeitimų: staigiai aukščiausia laipsnį pasiekė praeituose dviejuose vajuose pasizymėjęs SLA 38 kp. organizatorius J. Aymanas, kuris jau Antrame laipsnį ir siekia trečio. Taipgi staigiai į pirmą laipsnį pašoko irgi praeitais vajuais pasizymėjęs SLA 195 kp. organizatorius ir SLA Finansų Komisijos pirm., C. K. Pikelis. Jis siekia antro laipsnio. Kiti organizatoriai pasilieka dar ant vietos, bet nemanoma toliau ant vietos stovėti. Sekančią savaitę galės būti dar didesnių pasikeitimų.

KIEK KURIS ORGANIZATORIUS PRIRASĖ NARIŲ, KIEK UŽRASĖ APDRAUDOS IR KOKI PASIEKĖ LAIPSNĮ

	Užrašė apdraud.	Pasiekė laipsnį
Aymanas J., 38 kp., Brooklyn, N. Y.	\$10,150	II
Pikelis C. K., 195 kp., Pittsburgh, Pa.	6,500	I
Trečiokas A. S., 245 kp., Newark, N. J.	5,000	I
Praškevičius A. M., 14 kp., Cleveland, Ohio	2,500	—
Staklonis M., 41 kp., Lawrence, Mass.	2,000	—
Valentinas B., 178 kp., Chicago, Ill.	1,900	—
Mačiulis J., 262 kp., Waukegan, Ill.	1,800	—
Banišauskas A. J., 18 kp., Minersville, Pa.	1,500	—
Davulis A. P., 194 kp., Cambridge, Mass.	1,500	—
Vasukonis V., 200 kp., Detroit, Mich.	1,500	—
Ramanauskas, 211 kp., Mahanoy City, Pa.	1,500	—
Miščiūnė M., 14 kp., Cleveland, Ohio	1,500	—
Tarellutė H., 11 kp., Waterbury, Conn.	1,000	—
Andriūšis J., 35 kp., Wilkes Barre, Pa.	1,000	—
Laurutanas A., 63 kp., Chicago, Ill.	1,000	—
Užlaivins O., 99 kp., Herminie, Pa.	1,100	—
Lukoševičius A., 152 kp., Brooklyn, N. Y.	1,000	—
Petkevicius L., 178 kp., Lowell, Mass.	1,000	—
Kasptis J., 212 kp., Racine, Wis.	1,000	—
Dėdinas A., 297 kp., Greenfield, Mass.	750	—
Kvedaravičius K., 12 kp., Nanticoke, Pa.	750	—
Zalatorius A. J., 36 kp., Chicago, Ill.	750	—
Subonis M., 157 kp., Youngstown, Ohio	750	—
Kučinskas P., 352 kp., Detroit, Mich.	750	—
Matulaitis A., 87 kp., Omaha, Nebr.	700	—
Barikėtis J., 92 kp., Courtney, Pa.	500	—
Zemantauskas J., 11 kp., Waterbury, Conn.	500	—
Balsienė A., 18 kp., Westville, Ill.	500	—
Kijauskas J., 52 kp., Mt. Carmel, Pa.	500	—
Poknis K., 56 kp., Jeannette, Pa.	500	—
Snarskienė A., 63 kp., Chicago, Ill.	500	—
Shukest P., 88 kp., E. St. Louis, Ill.	500	—
Jurkus F., 133 kp., S. Milwaukee, Wis.	500	—
Patrytis Anna, 135 kp., Philadelphia, Pa.	500	—
Jurėnas B., 178 kp., Chicago, Ill.	500	—
Gallnaksas J., 203 kp., Sebestopol, Pa.	500	—
Katkevičienė-Mankienė, 226 kp., Chicago, Ill.	500	—
Gloveckas J., 274 kp., Spring Valley Ill.	500	—
Mallauskas A., 299 kp., Rumford, Me.	500	—
Sablinas A., 318 kp., Worcester, Mass.	500	—
Paulauskas K. J., 335 kp., Greenpoint, N. Y.	500	—
Dibulskis E., 342 kp., Easton, Pa.	500	—
Budvidis V., 352 kp., Detroit, Mich.	500	—
Mačiulis J., 262 kp., Waukegan, Ill.	500	—
Stankus J., 277 kp., Leechburg, Pa.	500	—
Tumavilėnė J. M., 49 kp., Boston, Mass.	400	—
Slauris A., 330 kp., Dorchester, Mass.	350	—
Radzavičius J., 66 kp., Ansonia, Conn.	250	—
Mankienė K., 134 kp., Chicago, Ill.	250	—
Neverauskas V. T., 198 kp., Akron, Ohio	250	—
Urbanas A., 365 kp., Port Chester, N. Y.	250	—
Sogdinis J., 311 kp., W. Frankfort, Ill.	200	—
Katkevičienė K., 134 kp., Chicago, Ill.	150	—
Jurėnas B. S., 178 kp., Chicago, Ill.	150	—
Kaulinas J., 238 kp., Chicago, Ill.	150	—

NAUJI ORGANIZATORIAI

Praeitą savaitę dar šios kuopos užregistravo savo organizatorius:

Burdulis J., 1 kp., Edwardsville, Pa.
Gibavičius J., 1 kp., Edwardsville, Pa.
Katilius J. 6 kp., Plymouth, Pa.
Kižis G., 6 kp., Plymouth, Pa.
Kiveris V., 8 kp., Meriden, Conn.
Steponavičius P., 11 kp., Waterbury, Conn.
Balčiūnas M. L., 21 kp., Detroit, Mich.
Aukščiūnas A., 30 kp., Scranton, Pa.
Ambrazas V., 36 kp., Chicago, Ill.
Balčiūnas J., 36 kp., Chicago, Ill.
Normantaitė L., 36 kp., Chicago, Ill.
Zalatorius A., 36 kp., Chicago, Ill.
Andruška J. 55 kp., Chicago, Ill.
Laurinaitienė J., 55 kp., Chicago, Ill.
Pučkoriene J., 55 kp., Chicago, Ill.
Jakučionis S. 79 kp., Inkerman, Pa.
Matulaitis A., 87 kp., Omaha, Nebr.
Bulota J., 88 kp., E. St. Louis, Ill.
Shukest P., 88 kp., E. St. Louis, Ill.
Kilimonis J., 127 kp., Lynn, Mass.
Jurkus F., 133 kp., So. Milwaukee, Wis.
Norkus W. E., 135 kp., Philadelphia, Pa.
Bagdanskas J., 161 kp., Christopher, Ill.
Stalioraitis J., 179 kp., Zeigler, Ill.
Stankus J., 277 kp., Leechburg, Pa.
Kučinskas P., 352 kp., Detroit, Mich.
Yerashunienė O., 362 kp., Cleveland, Ohio.
Gediminas B., 364 kp., Chicago, Ill.

Tėvynė

The Lithuanian Weekly

PUBLISHED EVERY FRIDAY
By the Lithuanian Alliance
of America

KLEOFAS JURGELIONIS
Editor

DR. M. J. VINIKAS
Business Manager

YEARLY SUBSCRIPTION RATES:
In the United States \$1.50
To Foreign Countries \$2.00

307 W. 30-th St., New York, N. Y.
Tel.: Lackawanna 4-5529

PILDOMOSIOS TARYBOS IR PASTOVIUJŲ KOMISIJŲ ADRESAI

Pildomoji Taryba:

Adv. F. J. BAGOCIUS, prez.,
253 W. Broadway,
So. Boston, Mass.

J. K. MAZUKNA, vice prez.,
1325 W. North Ave.,
N. S. Pittsburgh, Pa.

DR. M. J. VINIKAS, sek.,
307 W. 30-th St.,
New York, N. Y.

ADV. K. P. GUGIS, išd.,
3223 So. Halsted St.,
Chicago, Ill.

DR. S. BIEZIS, dr. kvot.,
2201 W. Cermak Rr.,
Chicago, Ill.

S. MOCKUS, išd. glob.,
728 E. 7-th St.,
So. Boston, Mass.

E. MIKUZIUTIS, išd. glob.,
2121 N. Western Ave.,
Chicago, Ill.

Istatų Komisija:

DR. A. MONTVIDAS,
2400 W. Madison St.,
Chicago, Ill.

P. W. BIRNSTONAS,
205 W. Oak St.,
Shenandoah, Pa.

S. BAKANAS,
2404 Charles St.,
Pittsburgh, Pa.

Finansų Komisija:

C. K. PIKIEL,
629 - 54-th St.,
Pittsburgh, Pa.

A. S. TREČIOKAS,
814 Walnut St.,
Newark, N. J.

ADV. K. S. CELEDINAS,
6814 N. Broad St.,
Philadelphia, Pa.

Kontrolės Komisija:

REV. M. VALADKA,
1743 N. Sumner Ave.,
Scranton, Pa.

P. DARGIS,
25 Strauss St.,
Pittsburgh, Pa.

J. ZEMANTAUŠKAS,
130 Congress Ave.,
Waterbury, Conn.

Skundų ir Apel. Komisija:

REV. B. F. KUBILIUS,
2 Atlantic St.,
So. Boston, Mass.

P. B. BALČIKONIS,
R. F. D. No. 1,
Kirkwood, N. Y.

ADV. A. LIDY,
7310 So. Fairfield Ave.,
Chicago, Ill.

Apšvietos Komisija:

DR. P. GRIGAITIS,
1739 So. Halsted St.,
Chicago, Ill.

V. J. KOLCIENIS,
1620 Beaver Ave.,
N. S. Pittsburgh, Pa.

M. VAIDYLA,
840 W. 33-rd St.,
Chicago, Ill.

Labdarybės Komisija:

DR. M. J. VINIKAS,
307 W. 30-th St.,
New York, N. Y.

M. KEMESIENIS,
3434 Howard St.,
Detroit, Mich.

H. KLIMIENIS,
907 E. 130-th St.,
Cleveland, Ohio.

Sveikatos Komisija:

DR. P. ZALATORIS,
1821 So. Halsted St.,
Chicago, Ill.

DR. D. PILKA,
528 Columbus Ave.,
Boston, Mass.

DR. S. A. SLAKIS,
6733 Crandon Ave.,
Chicago, Ill.

Jaunuolių Komisija:

O. ZORSKAITIS,
1709 N. Main Ave.,
Scranton, Pa.

A. VAIVADA,
1739 So. Halsted St.,
Chicago, Ill.

S. RUFŠLAUSKIS,
100 Anderson St.,
Pittsburgh, Pa.

Priegl. Namų Komisija:

J. BRAZAUSKAS,
17909 Maplecliff Rd.,
Cleveland, Ohio.

J. JARUS,
8813 Empire Ave.,
Cleveland, Ohio.

K. POČIUS,
12048 Halsted St.,
Chicago, Ill.

Darbo numatymas

(IŠ UŽRAŠŲ)

TAI DAUG YRA ko pasakyti. Taip daug yra ko palikti mano brolių ir seserų dvasios sustiprinimui jų klajonėse šiame pasaulyje. Taip daug yra darbo visų širdis pasiekti. Taip daug yra kliučių apgalėtinų kelionėje į gero pusę. O taip mažai laiko beliko.

“Skubinkim, nes brangi valanda”, sako Omaras. Bet skubintis aš negaliu. Išsimaiginęs, aš galiu dirbti iki apalpmo. Bet be paskubos. Paskuba yra gero žmogiško gyvenimo priešas. Niekas negali mąstyti skubiai, niekas negali paskubinti teisingo nujautimo gyvenimo esmės ir niekas negali skubiai įvertinti ramiai, išlėto gėstančių gyvenimo vakaro spindulių. Su paskuba ir meilė nesti tikra.

Aš nieko nemoriu įrodyti. Aš senai nebetikiu įrodymams ir jais mažai tikiu, nes suprantu, kad logika yra tik žaislas, kurs nukreipia žmogaus protą į menkų, dažnai visai nesančių dalykų santykius, ir juose jį bekamuojant, neleidžia jam pažinti didelių gyvenimo teisybių, neleidžia jam nors ištolo, nors apyčiupa susiderinti su paslaptingu visatos ritmu.

Logika žaidžia sąlygine žodžių prasme ir toliau jos negali eiti. Bet didesnė pusė mūsų gyvenimo prasmės yra virš istorinės ar priimtos šiandieninės žodžių prasmės. Todėl kas apsiriboja logika yra panašus kurmiui savo urve, negalintiame įvertinti vaivorykštės spalvų.

Aš nenoriu įrodinėti logikos išvadomis. Aš galiu tik įtikinti sveiku protu ir dvasios nujautimais.

Aš išėjau iš senų urvų, kuriais klaidžiojau, ir norėčiau išvesti visus mano brolius ir seseris iš jų urvų. Aš sakau, nusimeskime varžtus, kuriais turėjome surakinę savo kuną, savo protą, savo dvasią. Išlindę iš varžančio patamsio urvų, žmogus grėit išgys daug tobulesnį kuną, daug sveikesnį ir daug pajiegesnį, negu iki šiol turėjo. Jis greit galės misti nebe dvaseliena, bet tikrai ambrosija, kaip Graikijos dievai. Jis gaus ją iš pagerintos žemės, iš augmenų ir iš oro jos kvintescencijoj. Tas su laiku padarys iš jo visai naują žmogų ir pakels jo protą į aukštesnę sritį. Jo protas, nebeužimtas pilvo reikalais, kurie jį temdino, pirmiausia pasiliuosuos iš prokrustinių ekonomikos dogmų. Žmogus nusimes nuo savęs šmeižtą, kuriuo buvo apseimęs save per daugelį šimtmečių. Jis visai nebegalės būti “ekonominiu” žmogum, kadir norėtų. Jam nebeturės prasmės kapitalizmas, socializmas ir komunizmas, tos pasenusios žmonių ekonominės ir dvasinės vergijos sistemos. Ir kas gražiausia, tai kad tam atsiekti žmogui nei nereiks skolinis susprogdinto atomo įiegos. Tas fizikos pastangas žmogus galės visai užmiršti. Jam visai mažai tereikės bent kokios pašalinės įiegos graibstyti savo gyvenimui paturinti. Jam užteks savo vidujinės įiegos.

Tą jau šiandien mes galime numatyti iškišę savo galvas iš patamsio urvų. Tiesa, tą numatymą tegalim turėti ir mažai ką daugiau, bet jis gali pripildyti mūsų širdis džiaugsmu. Prieš mus atsidero platus horizontas. Dva-

tiesios pagavime mes galime jaustis, kad jau esame *tenai*.

Dar labai tolimas ir sunkus kelias. Beveik visa žmonija dar tebėra visokeriopoj vergijoj. Dvasios vergija yra baisiausia. Kiekviena šių laikų ekonominė sistema reikalauja žmogaus dvasios pavergimo. Kapitalizmo sistema sulaužė žmones, išskėlė godumą ir pyktį ir pripildė žmonių širdis niekniekiais. Socializmo idėja, kaip kapitalizmo vaikas, dar tik žmonių galvose bebūdama, darė iš jų dvasios ubagus, siaurapročius ir kerštininkus. Komunizmas tapo simbolizuota išskeltame pagiežos kumštėje. Markso ideologija padarė iš komunistų žmonių karikatūras. Skaudu yra matyti kaip kapitalizmas su marksizmu, visai tarp savęs susimaišę, sulaužė, sukoneveikė, subrutalino, sumašino žmones Europoj ir Amerikoj, kiekvieną kitaip ir vieną baisesnį už kitą. Milionams tų žmonių nebėra vilties vėl būti žmonėmis ir tikrai nebėra vilties išlikti. Žmonijai einant prie savo platesnio horizonto, jie visi paskirti yra pražūčiai pakely.

Kad nebūtume ir mes tame šlamšte, kurio žmonija turės nusikratyti eidama pirmyn prie savo laisvės ir kad nebūtume žmonijos pažangos stabdžiais, mes jau šiandien turime išlaisvinti savo sielas ir dvasioje jungtis su ateities gyvenimu, peršokę visus solializmus ir komunizmus, kaip laikinus apsirėikimus žmogaus dvasiai dergti ir naikinti. Musų kelias nėra *per* socializmą ir komunizmą, bet *pro* socializmą ir komunizmą. Ap-silenkdama jų, žmonijos dalis išvengs baisaus sumenkėjimo ir vergijos prieš pasiekiant laisvę, daug lengviau ir greičiau jos pasieks ir turės geriau priręgtą dvasią laisvei sutikti.

Materializmas nukankino ir nuslopino žmogaus dvasią. Dar tebesiaučiant materializmui, žmogus nori išlysti iš jo žabangų, ir jis tą gali padaryti tik sukaupęs savo dvasines įiegas. Dabar laikas tą daryti. Dabar laikas daug ko atsižadėti ir daug ką laimėti. Atsižadėjimai turi būti iš materialinės srities, tuomet laimėjimai bus dvasinėje srityje.

Mes aiškiai einame į dvasinį gyvenimą ir bandyti jį gyventi dabar reikia dalyvauti stebėtinai atities žmogaus ekspansijoj. Tai yra aukščiau už viską, ką iki šiol mes galėjome įsivaizduoti. Aukščiau ir maloniau ir gražiau ir meilingiau ir įvairiau ir galingiau ir švenčiau. Tai yra visai nepanašų į senovės dvasios “kovas”, kokias turėjo Šv. Antanas ar Šv. Augustinas, ar Rousseau ar Tolstojus. Tai yra tas, kas galėtų sekti po tokių kovų.

Kaip tą viską aš galėčiau išpasakoti, perduoti vaizdais ir žodžiais, kad mano broliai ir seserys mane suprastų? Kokiais pavyzdžiais ir prilyginimais tą evangeliją aš galėčiau skelbti? Kaip su ta evangelija per svetą eiti? Kokius mokinius ir pasekėjus susirasti šiame musų iškrypusiame gyvenime su tokia daugybe vergų ir dvasioj sulaužytų žmonių?

Taip daug yra apgalėtinų kliučių kelionėje į gero pusę.

O taip mažai laiko beliko.

KLEOFAS JURGELIONIS.

Lietuvio pareiga

MES NESUŽINIAI atliekame mūsų gyvybės pareigas, valgomę, miegamę, apsirūpiname pastoge ir net drabužiais. Tai yra fizinio pobūdžio pareigos. Jei ne visas, tai didžiūmą tokių pareigų turi ir gyvuliai. Žmogus-gi, kurs turi kailbę, atmintį, protą ir tvėrimo gabumus, turi dar ir kitokių pareigų. Jis jaučia savo ryšį su kitais žmonėmis, jis jaučia ir neša atsakomybę už savo šeimą, tautą ir šalį, jis turi šeimos nario, tėvo, brolio, draugijos nario ar piliečio pareigas. Tai yra žmogiškos pareigos, kurias žmogui diktuoja jo sąmonė ar moralybė. Žmogus negimsta su šių pareigų jausmu, bet tą jausmą įsigyja beaugdamas savo

tėvų globoje. Tik vis daugiau įsigydamas tą jausmą, jis laipsniškai virsta iš paprasto gyvūnėlio į žmogų, tai yra, į gyvūną su protu, su išmintimi ir su dorove. Įsigijęs protą ir išmintį, žmogus galėjo ir gali atlikti milžiniškus darbus.

Mums todėl reikia toliau tobulinti savo gyvenimą, vartojant protą ir atliekant savo žmoniškas pareigas.

Amerikos lietuviai, atlikdami šalies piliečio pareigas, turi taipgi rūpintis lietuvių tautos reikalais, kaip jie rūpinasi savo šeimos reikalais. Piliečių pareigas mes einame kartu su visais kitais piliečiais, bet savo tautines pareigas mes turime atlikti tarp savęs vieni lietuviai.

Tame mums niekas kitas nepadės.

Lietuviai Amerikoje savo tautos ir kultūros darbus atlieka per savo organizacijas. Kad tiems darbams daugiau įiegy turėtume, mums svarbu, kad mūsų organizacijos būtų skaitlingos nariais ir tobulos. Iš patyrimo žinome, kad tautos darbuose nedaug galime nuveikti dirbdami pavieniai.

Amerikoje mes turime didelę, gerai išstbulintą ir pažangią organizaciją — *SUSIVIENIJIMĄ LIETUVIŲ AMERIKOJE*. Įvairių srovių ir pažiūrų lietuviai šioj organizacijoj vieningai veikiame ir gražiai susitaikome. Ši organizacija savo tikslų srityje mūsų reikalus patenkina šiandien ir ji juos patenkins rytoj ir tolimoj ateityje, jeigu ji tik bus veikli ir dauginis nariais. Todėl kiekvieno lietuvių pareiga yra ne tik būti jos nariu, bet taipgi nuolat savo draugus ir pažystamus, mūsų tautos žmones, kalbinti, kad dėtųsi prie Susivienijimo ir jame veiktų. Didesnėmis suvienytomis įiegomis mes galėsime ir savo tautos reikalus plačiau ir pasekmingiau aprūpinti. Atsiminkime, kad niekas kitas mums į pagelbą neateis. Mes patys savo tautos reikalais turime rūpintis.

Senelių šelpimas ir prieglaudos namai

BROLIS J. BRAZAUSKAS, SLA Prieglaudos Namų Komisijos narys, Tėvynės 47 numeryje vėl pajudino svarbų reikalą. Tuomi reikalu yra senelių šelpimas ir Prieglaudos Namai, apie kurių svarbą ir būtinumą SLA nariai galvojo jau nuo 1906 metų. Tai senas dalykas, kurį mes per 36 metus svarstėme, pripažinome būtina reikalingu, bet iki šiol jo vykdymui gyveniman dar jokios pradžios nepadarėme. Rodosi mes, išsivijus lietuviai, esame darbštūs ir, kaip susitariame ką nuveikti, tai stojame prie darbo ir nuo jo nesitraikiame, kol jį atliekame. Ačiu tam darbštumui išsiviai lietuviai Amerikoje, pristię daugybę naudingų draugijų, pristatę bažnyčių ir mokyklų, ir nuveikę daug kitokių naudingų darbų. Bet negalima suprasti, kodėl jau senai supratas naudingi, dargi būtini reikalingi pripažintas Prieglaudos Namas pas mus nesulaukė reikalingos pradžios. Tame reikale mūsų broliai katalikai mus pralenkia, nes seneliams Prieglaudos Namams jie, pradėję rūpintis vėliau už mus, jau turi pradžią: Chicagoj jie turi tam tikslui jau išmokėtą ukį, turi laikiną ir seneliams prieglaudos namelį. Mes gi per 36 metus rūpinęsi, dar neturime nieko.

Senesniais laikais Prieglaudos Namų reikalą tinkamai suprato ir jį judino tarp SLA narių tik neskaitlingas būrelis, gi didžiūma jaunesnių narių į tai dėmesio kreipė nedaug, nes jiems rodėsi, kad jie patys niekad nepasens ir savo senatvėje tokios globos nereikalaus. Todėl Prieglaudos Namų klausimas su visu nemažu fondu buvo likviduotas. Dabar susilaukėme kitų laikų, ir kurie anais metais to reikalo nerėmė, dabar pamatėme, kad tai buvo klaida, kad Prieglaudos Namų fondas buvo likviduotas. Dabar suprantame, kad toki Prieglaudos Namai jau būtini reikalingi. Brolis Kl. Jurgelionis tą klausimą vėl išskėlė Scrantono seime ir todėl seimas vėl išrinko Prieglaudos Namų Komisiją tam reikalui studijuoti. Komisija jau išrinkta antram terminui. Ji studijuoja, išsireiškia savo nuomones, ir tuomi viskas baigiasi. O SLA narių tarpe dauginasi pageidavimai, kad Prieglaudos Namas būtų. Ir čia viskas tik pageidavimais baigiasi, nes Prieglaudos Namų steigimui nėra darbininkų nei jiems reikalingų įrankių — pinigų. Be pinigų, be tam tikro fondo, vien tik kalbomis, nuomonėmis ir pageidavimais nieko neįkursime. Todėl bent syki pradėkime tartis, kaip būtų pasekmingiau sudaryti kapitalą Prieglaudos Namų steigimui.

SLA Prieglaudos Namų komisijos narys brolis Brazauskas išsireiškia savo nuomonę Tėvynėje, kad Prieglaudos Namų steigimui darbą reiktų kaip nors pradėti, ne vien žodžiais, bet ir realybe. Jis teisingai pastebi, kad pirmiausia reiktų sudaryti specialią fondą šelpimui SLA narių senelių, kuriems pagelba šiandien būtina reikalinga. Tai būtų fondas senelių šelpimui ir sykiu Prieglaudos Namų steigimui. Tą fondą turėtų sudaryti narių ekstra mokesčiai; nariai turėtų liuosnoriai apsidėti tam tikslui ekstra mokesčiais bent po 50 centų metuose. Iš tokių liuosnorių mokesčių susidarius \$7,000 sumai jau būtų gali-

70 metų tam atgal buvo tik keletas Lietuvos patriotų, kurie savo brolius ir sesutes ragino prie bendro veikimo. Darbas, rodos, buvo be vilties, nes Lietuvos liaudis žiūrėjo į tuos jaunos, pilnus energijos ir pasišventimo vyrus, tik kaip į svajotojus. Lietuvos žmonės, prispausti vargo ir baimės, kraipydavo galvas ir sakydavo: “Tie vaikinukai nori prieš vėją papusti, — valdžia juos pagaus, į kalėjimą susodins ir jie Sibire žus.” Lenkomanai — bajorai ir dvarponiai be pasigailėjimo iš mūsų tyčiojosi, kiti mūsų patriotus skundė rusų valdžiai, kuri juos areštuodavo ir teisdavo kalėti arba Sibiran išsiųsti. Bet tie patriotai neturėjo baimės. Neatsižvelgiant į didžiausią pavojų ir kliutis, jie tvirtai tikėjo į savo darbą ir pasiaukoję dirbo dėl Lietuvos gražios ateities. Ačiu tam patriotų nenuilstančiam būreliui mes turėjome atgavę laisvą Lietuvą.

Argi mes, Amerikos lietuviai, dabar nuleisime rankas? Stokime į darbą. Stokime į *SUSIVIENIJIMĄ LIETUVIŲ AMERIKOJE*, kad bendromis įiegomis dirbdami, didesnius darbus atliktume.

K. P. GUGIS,
SLA išdėminkas.

ma išlaikyt 20—30 senelių, kurie SLA auklėjimui ir išlaikymui atidavę viską, dabar vargsta neužvydėtiną gyvenimą.

Man rodosi, kaip brolio Brazausko nuomonė yra labai nuosėkli, ir dabar, kuomet nuopose eina metiniai susirinkimai, nariai turėtų tai išgvildinti, pravesti nutarimus ir imtis ištikrųjų rūpintis sudarymu reikalingo kapitalo Prieglaudos Namų steigimui. Nariai, apsidėdami ekstra mokesčiais po 50 centų per metus, save nenusikraus, nes tai jiems atseitų truputį mažiau negu po 1 centą per savaitę; juk pašaliniams labdarybės tikslams nariai išmoka daug daugiau, ir tai svetimiems, o juk čia reikalas savas, reikalas šelpimo ir prieglaudos saviems, savo organizacijos nariams.

Jei kuopose būtų reikalas nuosėkliai išaiškintas, ir nariai apsidėtų mokesčiais po 50 centų per metus, neįstume kaip per porą metų (ar į kiek ilgesnį laiką) susidarytų suma iki \$25,000, iš kurių netik būtų galima sušelpiti keletą senelių, bet atliktų dar ir Prieglaudos Namų fondui. Tada galėtume pradėti ir namo steigimo darbą. O fondui esant, atsirast ir pašalinės aukos, ir pomirtinių daugel kas paves Prieglaudos Namui. Aš žinau keletą narių (jų vardų neminėsiu), kurie savo pomirtines kad ir šiandien tam findui užrašytų, jei tik toks fondas būtų. Atsirastų ir stambesnių palikimų testamentais. Ir tokių palikimų yra jau šiandien.

Praėjusioj vasaroj Chicagoj numirė vienas lietuvis, kuris testamente užrašęs paliko lietuvių Prieglaudos Namams \$10,000. Tie pinigai dabar yra globoj bankininko Justino Mackevičiaus-Mackiewicz, kuris laukia, kad prie SLA susidarytų bent kokia pradžia Prieglaudos Namų steigimui, o jis galėtų tą pinigų sumą perduoti to namo fondui. Apie tą palikimą buvo rašyta ir Tėvynėje, ir kairiuose kituose lietuviškuose laikraščiuose. Bet stebėtis, ir labai stebėtis tenka, kad į tai niekas iki šiol nereagavo, ir net SLA Pild. Taryba savo suvažiavimuose to reikalo turbūt nesvarstė; niekas nieko apie tai niekur neprasitarė, ir rodosi, kad palikimas jau visų užmirštas, niekas juomi nesirupina. Aną syki, budamas Chicagoj, lankiausi ir brolio Mackevičiaus banke Standard Federal Savings & Loan Association; brol. Mackevičius nusiskundė, kad jo globojamu palikimu lietuviai visai nesirupina, ir jei ilgiau nepasirūpins, tai išsišaukus aprubežiuotam laikui, pinigai gali tekti svetimtaučių labdarybės įstaigoms, arba jį paims pati valdžia.

Kaip matome, yra žmonių kurie savo palikimais mūsų labdarybės įstaigą remtų; atsirastų tuojuos ir filantropų, kurie prisidėtų prie SLA senelių Prieglaudos Namų fondo, auginimo, atsirastų ir nuolatinės aukos. Tik reikia tuojuo padaryti pradžią, laiko nevilkinant. Dabar nieko neturėdami, suprantama, nieko ir nesulauksime, jei vaduosimės tik žodžiais, ne darbais, ir jei viską leisime pro akis ir ausis, kaip mėginama dabar praleisti tą Chicagoje palikimą sumoje \$10,000. Ar tai neapsileidimas?

JUOZAS J. BACHUNAS.

Tikėkite, broliai, Lietuva nemirė, tik ji eidama suklupo

Liudna Pasaka

-Lietuvos pavergimo priežastys-

Tai yra pirmas iš keturių labai idomių straipsnių apie Lietuvos, Rusijos ir Europos padėtį ir numatomą ateitį, kuriuos gavome iš žinomo Lietuvos rašytojo dabar pasirašiusio vardu "Aleksotas." Po "Liudnos Pasakos" sekamose Tėvynės numeruose seks kiti trys Aleksoto straipsniai: Rusų invazija, Pasaulio nelaimė ir Aistija.

Šiame pirmame straipsnyje Aleksotas kalba apie priežastis, kurios privedė prie Lietuvos pavergimo. Tarp "musų pačių klaidų" nurodo Smetonos "raupų" režimą. Tačiau Lietuvoj buvo ir daugiau raupų.

JUMS, BROLIAI amerikiečiai, kuriems Lietuvos reikalai visada rūpėjo, žinoma, šiandien nesužinojote ir apmaudo, kad jūsų rūpesčio ir aukų vaisius, Lietuvos laisvės subyrėjo it kortų namelis. Nėgana to, gal jūs jau pradėdote netekti vilties, tai yra, tikėjimo Lietuvos ateitimi. Leiskite man dar kartą pakartoti mano dažnai laisvosios Lietuvos spaudoje kartotą pasakymą: reikia tikėti, ir labiausiai reikia tikėti tada, kai negalima tikėti, o šiandien yra daugiau vilčių nei 1918. Tikėkite, ji nemirė, tik ji eidama suklupo.

Šiandien Lietuvoje daugiau šviesuomenės, imant procentiškai, nei Rusijoje, o gyvenimo standartas keletu kartų aukštesnis, tai, aišku, kad, nežinint priemonių, kuriomis bus raunama iš pašaknų mūsų pažanga, mes nuo tos tautos, geriau eibės tautų, kultūriškai atsiribosime, tik reikia, kad tų jaunų vyrų, kurie tikėjo komunizmu, atsivertų akys ir kad jie pamatytų gryną, tik gal dar ir už cariskąjį šlykštesnį imperializmą, o tos akys atsivers, kai šeimininkas nustumis nuo lovio "negrą", atlikusį savo darbą. Tai yra fatališka, natūralu, neišvengiama.

Lietuvos naujas pavergimas, aišku, ne be priežasčių, o priežastys galima paskirstyti į tris rūšis: mūsų pačių klaidos, geografiška padėtis ir bendrai nelaimė.

Pradėsime nuo mūsų pačių klaidų. Didžiausia klaida, tai gyvenimo suburokratizmas, kuris atskyrė šviesuomenę nuo pačios tautos, ne gana to, šviesuomenė arba geriau biurokratija, nieko pozityvaus nekurdama, rinkosi mokesčius ir stabdė visokią pažangą.

Jūs atsimenate, kad pasaulio lietuvių kongresas, o tai, manau, jums, ypač dalyviams, bus gyvas pavyzdys, buvo irgi kažkokiam biurokratizmo ženkle, vadinasi, kiekvienas gyvo ir gyno jausmo prasiveržimas buvo apveliamas dulkėtu kanceliarijos voratinkliu.

Jūs, kurie tame kongrese buvotė, gerai atsimenate, kaip ton tautos jausmų šventėn įsibrovė biurokratų tėvas ir prašeko: "Aš tautos vadas dėkoju už man padarytą garbę". Man, prisipažinsiu, tasai žmogus tada taip pradėjo dvokti, jog net plunksna iškrito, kurią tik šit dabar juntu reikalą paimti (nuo pasaulio lietuvių kongreso aš beveik nerašiau straipsnių). Ag ne tam iš visų pašaliu lietuviui buvo suvažiavę, kad paklausę įžulios kalbos vėl išsiskirstytų, ir išsiverstų iš Lietuvos kelis gomurius likusius karčius ir šlykščius žodžius. Ir taip visas mūsų gyvenimas pavirto į didelę raštinę. Tos raštinės žiurkės nežūrėjo kas dedasi aplinkui, bet žiūrėjo į knygas ir skaičius, nes manė, kad tai yra gy-

venimas, o tai buvo raupai. Viskas buvo suburokratinta: partijos, švietimas, kultura, seimas ir — taip toliau.

Jūs paklauskite, kaip jis laikėsi. Labai paprastai — jis tarnybas skirstė. Juk tai ne anekdotas, kad vienu metu, kai rusai jautė, kad Voldemaras gali paimti valdžią, tai patsai kominternas buvo įsakęs darbininkams (komunistams) nueiti į darželį ir pareikšti jam lojalumą, bet policija, ar nesužinojusi, kas čia darosi, ar netikėdama komunistų jausmų grynumu, tą eiseną išvaikiusi. Jis turėjo du gerus ramsčius: policiją ir generolus. Pastarųjų buvo tiek privisę, kad mums anglų imperija vieni juokai būtų buvę valdyti. Ir taip mes put pradėjom.

Antra priežastis, tai mūsų geografinė padėtis. Visų pirma reikia atsiminti visas tas krauju apšlakstytas kelias į laimę: ilgiausiai Europoje užsitęsusi baudžiava (išskyrus Lenkiją), spaudos draudimas, nebuvimas lietuviško elemento miestuose, trumpumas laiko tarpo tarp laisvės atgavimo ir jos praradimo ir — kaimynai.

Mes turėjome tris kaimynus ir, bet čia jau ne mūsų kaltė, nė su vienu negalėjome sugyventi. Visų pirmu Vokija — ji negalėjo suvirkinti, kaip toks mažas kaimynas drysta pasiminti Klaipėdą. Po to, Lenkija, kuriai Lietuva istorijos bėgyje tiek gero buvo padariusi, išplėšė Vilnių ir jį laikėsi, nejausdama, kad josios likimas bjaurėsnis nei mūsų. Galop brolių tauta, Latvija, kurios padėtis buvo daug dėkingesnė, nei mūsų: jie neturėjo sienų ginčo, šokią tokią miesto visuomenę, Baltijos baronų sutvarkytą aukštą žemės kultūrą ir tt. Latviai mūsų nesuprato. Lenkai dėjosi jų draugai ir juos prieš mus kiršino. Jie iš pavydo nepitarė mūsų kovai dėl Vilniaus, mat, su Vilniaus kraštu, kaip jis buvo supratas taikos sutarties metu, mes ne tik gyventojais, bet ir teritorija butume buvę už juos didesni. Mūsų santykiuose su latviais, tiek iš vienos, tiek iš kitos pusės, stinga politikos. Reikėjo dėtis visiems, tai yra, ir švedams, arba dėtis pagal giminės: mums su latviais, o estams su suomiais.

Kadaise didysis Lietuvos kunigaikštis, Algirdas, padarė didelę klaidą: latgaliai sukilo prieš ordino vietininkus, išskerdė juos iki paskutinio ir atsuntė pasiuntinius pas Algirdą su raštais, atiduodančiais Latgaliją Lietuvai, bet šis nukapojo pasiuntinius galvas, kam jie sukėlė prieš savo ponus. Tas pats buvo su prusais, kai lenkai keitė juos su lietuviu už Voluinę, kur lietuvių gyvos dvasios gal nebuvu. Tokios progos nebegryšta, neatsikartoja.

Pereitą rudeni, kai dėdė Stalinas "padovanojo" mums Vilniaus kraštą, tyčia sau posilikdamas lietuviškiausias sritis, latviai nuoširdžiai džiaugėsi ir broliškai mus sveikino, gal net, pasakytume, jie suprato, kad tik vienon tauton susilieję mes sugebėtume išgelbėti aiščių giminės liekanas ir apsaugoti tos giminės kultūrą. Ir mums tik tas vienas kelias tėra, bet tai ištiso straipsnio arba straipsnių serijos reikėtų tam klausimui išdėstyti.

Pasilikite aptarti trečią priežastį, butent — nelaimė, o tą nelaimę karas, kurio nei galo nei krašto nesimato.

Jūs, amerikiečiai, be galo gerai informuoti apie karą. Jums gal bus

ir naujiena, kad Europos telegramų agentūros dažnai skelbia žinias iš Washingtono arba iš New Yorko apie tai, kas dedasi Vakarų fronte. Bet karas, malonų skaitytojai, tik tada bausis, kai jį pats savo akimis matai, kai ir tau pačiam mirties pavojus grėsia, o kai mes apie jį tik paskaitome laikraščiuose arba matome ekrane, tai jaudinamės, it tie vaikai, klausydami pasakų apie maumus, bet kaip vaikai pasakas tas baisenybes užmirštame. Kas, pavyzdžiui, dabar prisimena Ispaniją, Suomiją? Atrodo, taip sena!

Šioje Europos audroje sudužo daug didelių ir gražių svajonių, didelių ir gražių iliuzijų. Kas tada mes? Kaip mažos buvo mūsų klaidos! Čekoslovakija — pavyzdys atgimusių tautų! Idiliškos ir ramios šalys Olandija, ir Danija. Darbšti Norvegija. Na, kad ir ta pati sesuo Latvija, kuri ukiu kultūros srityje, galima sakyti, buvo beveik Danija. O kam jos, tos nedidelės šalys, apsimaudė? Ar jos prašė kolonijų? Ar reikalavo žaliavų? Ar jos nebuvo patenkintos, gyvendamos iš neperdidingiausios depivos ir rankų darbo?

Vadinasi, tose šalyse galėjo būti idealiausia tvarka, ir visa, ką tik nori, visvien jos būtų turėję vieną didelę ir nepakenčiamą ydą, kurios, aišku, kaimynai pakęst negalėjo, tai kad buvo maži ir čia visa paslaptis. Vadinasi, vilko ir eriuko pasaka. O ėriukas kaltas visada. Jis sugeba sudrumsti vilkui upelio vandenį ir gerdamas šimtu žingsnių pavandeni.

Bet kas bjauriausia šioje tamsoje aferoje, tai kad rusai, komunizmo pridengę imperializmą, siųs, kaip andai carai, šitų kankinių-tautų jaunimą į skerdyklą. Ir vėl mus siųs prieš turkus, kinus, japonus ir kitas tautas, kurių mes niekad gyvenime nesutinkame ir vienas kitam skersai kelią neperėiname.

Tie piemenaičiai, kurie karo patys nematė, apie jo baisybės nieko nežino ir, kas svarbiausia, jin, aišku, neis, pasmerkė Lietuvos jaunimą mirt del nežinomo stabo. Šit kur atvira tautos žaizda! Tai baisu — neįsivaizduojama.

Jei Rusijai būtų reikėję išėjimo į jūrą, o ne užkariavimų, tai ji būtų kitaip šį reikalą išsprendus. Bet ji ruošiasi karui, o kas jam ruošiasi, tas jo nori, o kas jo nori, tas randa ir priežastį, ir karą, ir pasiteisinimus.

Brangūs skaitytojai, šit prieš ką reikėtų pakelti balsą. Visoms pasaulio laisvoms tautoms visu balsu reikėtų šaukti, kad taip negalima. O broliams lietuviams reikėtų rasti budas pranešti, kad net ne tėvynė reikalauja ginti, nes dabar atvirai gi ginti neprasminga, bet reikia ginti kiekvieno paskiras gyvenimas, pati gyvybė reikalauja ginti. Reikia gintis nuo mirties, kaip ginasi žvėreliai, kaip ginasi kiekvienas gyvas daiktas.

Melas, šlykštus melas, broliai, ir jūs netikėkite, kai jums sako, kad už tą ar kitą idėją galima mirti, nes nėra tokios idėjos žemėje už kurią galima būtų mirti, ypač jums dabar, netekusiuose laisvės. Viena gyvybė gintina, vienas gyvenimas tėra gintinas, ir jūs jį ginkite, ginkite iš visų išgalių, nes šiuo atveju visi gyvimosi būdai yra legalūs ir žmoniški.

Karas, tai yra, jo technika prieina beprotybės ribą. Žmonija turės iš jo išeiti, turės rasti naujus žmonių bendravimo būdus, nes kitaip gyvenimas nustotų prasmės. Toj visuomenėj, manau, bus vietos ir mums, mažiesiems.

ALEKSOTAS.

Bukime Pasiruošę

BEVEIK KASDIEN mus pasiekia įvairios žinios iš Europos. Visi mes jas skubiai permetame akimis ir įieškome ar neužtiksimė Lietuvos vardo. Ir taip eina dienos, praėjo mėnesiai, gal praeis ir metai... Mes vis lauksime, tikėsime, kad tvarkantis, keičiantis Europos žemėlapių turės galą gale išskirti diktatūrą pavergtos mažosios tautos ir savaime iškils ir Lietuvos klausimas. Kad Lietuva bus nepriklausoma, anksčiau ar vėliau, visi esame įsitikinę, bet turime jau šiandien aiškiai įsisamontinti, kad be aukų ir be kovos nebus laisvos Lietuvos.

Tačiau ar mes Amerikos lietuviai esame tinkamai pasiruošę tai nepriklausomybei dirbti, ją siekti, ar mes esame nors ką konkretaus, apčiuopiamo nuveikę, ar esame užtektinai į tą kiltų atdavimo darbą idėję savo įiegas ir pasišventimą, ar esame gerai susiorganizavę ir ar turime nors tokią įstaigą ar organizaciją, kuri atstovautų Lietuvos reikalus jau Amerikos lietuvių vardu ir kuri pilnai galėtų bendradarbiauti su kitomis mums užjaučiančiomis tautomis, su vietos ir tarptautinėm organizacijom?

Atrodo, kad mažai kas čia nuveikta, o jei taip, tai tada bus labai ir labai nedaug palyginant su savo įiegomis ir galiybėmis kurias mes čia turime laisvoje, ypatingai mums palankioje Amerikoje.

Pirmutinis mūsų veiklos žingsnis buvo kreiptis į tą žmogų, kurs jau ir be mūsų intervencijos ar prašymo stojo Lietuvos nepriklausomybės ginti, tai į Amerikos prezidentą.

Išreikšti jam padėkos, pasisemti sau įiegų iš jo pareikštų minčių, nustatyti tolimesnį veiklos planą, tai buvo delegacijos tikslas. Kaip ir kiek Amerikos vyriausybė yra informuota apie Lietuvą mums aišku iš Prezidento pareikšimų ir veiksmų, ypač aišku darosi, kada einas pareigas Amerikos atstovo Lietuvai p. Norem Chicagoje pareikšė ką jis matęs Lietuvoje jau okupuotoje ir raginęs visus nenuleisti rankų, nenustoti upo, bet tikėtis šviesesnės ateities...

Kiek mes džiaugėmės tos delegacijos priėmimu, tiek lygiai nesmagu buvo spaudoje svaityti ir privačiai girdėti, kaip delegacijos nariai pradėjo asmeniškai ginčus, kas ten vadovavo, kas daugiausiai, geriausiai, blogiausiai ir taip toliau kalbėjo, kas kaip parvažiavo ir tt. Tas skaudu ir to neturi būti toliau.

Bet kaip minėjau, laikas eina, brangus laikas ir kas toliau? Gyvenimas nestovi vietoje, ypač dabar jis taip keičiasi, kiekviena diena atneša ką naujo. Kas pirmesnis tas geresnis, todėl skuba žmonės, skuba diktatoriai, skuba ginklų dirbuvės, orlaiviai, visi skuba. O mes mažiau, išlėto organizuojamės — steigiamie komitetus tik dabar, rodos to laiko bus per amžius. Reikia greitai ir konkrečiai dirbti. Mūsų vienas svarbiausių tikslų yra atvaizduoti Lietuvą jos nelaimėje, jos nelaisvėje. Išaiškinti laisvam pasauliui, kaip skriaudžiami, kalinami gerieji Lietuvos vaikai, kaip ukinkinai išmetami iš savo sodybų, kaip darbininkai iš laisvų tapo vergais, kaip "visa ko turinti" Rusija veža visus kas tik šiek tiek vertės turi į savo kraštą pakaitomis atveždama ir pavergtą Lietuvą badą, vergiją ir marą.

Pasiekia mus jau žinios, kad sukilimai prasideda "išvaduotuose" kraštuose, pavyz. Besarabijoj, kuri vienu laiku buvo su mūsų kraštu pavergta ir prijungta prie Rusijos. Kažin ar nesikartoja anie rusų carų laikai ir ar ne traukia mūsų broliai į Sibirą ar kitą kokį Rusijos negyvenamą plotą. Faktai juk yra.

Amžiais tiek dirbta, tiek kraujo išklieta, tiek darbo, tiek pasišventimo idėta ne tam, kad visas tas žūtų. Tegu niekas nesuabejoja, tegu turi tvirtą viltį. Juk prieš 25 metus atrodė sunkiau gauti nepriklausomybę negu dabar. Rusija kad ir buvo apsupuvus, bet netaip supuvus kaip dabar. Maža ugnelė sukels ten didelius gaisrus, tai mokiama mus kiekviena istorija. Tada tik iš lupų į lupas, iš tėvų į vaikus ejo gandas, kad buvo kadaise galinga Lietuva, kad buvo Vytautas, buvęs žalgiris, buvo laisvė ir žodžių ir raiš-

tui. Ir Lietuva prisikėlė, prikėlė ją jos vaikai iš po šiaudinių stogų nušviesti vilties aušra. Šiandien ne ta Lietuva, šiandien istorija — gyvi žmonės, dar gyva valstybė, dar tautinė samonė visų širdyse plaka, jaunimas lietuviškai galvoja, šiandien Lietuva tai ne mitas, ne istorija — o gyva tikrovė.

Ir pakol tie žmonės gyvi, pakol dar plaka čia ir ten lietuviškoji širdis, pakol yra pasišventimas, tol toji valstybė dar gyva, tą įsidėmėkite, kad Lietuva mūsų nėra žuvus, ji tik yra nelaisvėje.

Ir šiandien akyvaizdoje šios didelės mūsų tautos tragedijos negali ir neturi būti jokių kalbų apie sroves, apie tokias ar anokius lietuvių, visi mes esame broliai ir seserys tų, kurie tenai vieną vargą vargsta, bendrą jungą neša, kenčia kartu kalėjimuose, jų vaikų, žmonių ir motinų ašaros šiandien plaukia viena galinga srove, jų šauksmas jungiasi į vieną tvirtą balsą — broliai, laisvos Amerikos lietuviai, gelbėkite Lietuvą. To balso negirdėti mes negalime, to pasitikėjimo mums apvilti negalime. Tad reikia imtis darbo kiekvienam, kas kiek ir kaip gali, ir atminti, kad iš mažų darbėlių pasidaro dideli darbai, kada juos visus sulmi į bendrą talką.

O darbai mus laukia, negalima nei laukti nei atidėti, jų yra begalės daug. Aš čia suminėsiu jų keletą. Tikiosi ir manau, kad jie turės būti dar daug kuo papildyti.

Reikia aiškinti amerikiečių tarpe, ypač mokslininkų ir politikų tarpe Lietuvos padėtį ir informuoti kaip dabar yra, naudojant visas privačias žinias, reikia sistematingai ir planingai dirbti Amerikos spaudoje, reikia rimtai ruošti lietuvių dienai Amerikoje, reikia neapleisti nei vieno tarptautinio suvažiavimo ar susirinkimo, ypač pavergtų tautų susirinkimo, kurie dabar daugumoje vyksta čia Amerikoje ir visur drąsiai pasisakyti kaip yra šiandien su Lietuva, reikia ją nors ir pavergtą, bet atstovauti, reikia stengtis nors šiaip taip išlaikyti mūsų užsienio atstovybes mums palankioje šalyse ir palaikyti kontaktą su jomis, reikia organizuoti po Ameriką Lietuvos pažinimo draugijas ar klubus, įtraukiant ir suinteresuojant ir ne lietuvių, bet Lietuvai palankius asmenis, reikia imtis greitų ir sistematingų žingsnių gelbėti tikrai sunkioje būklėje atsidurusių mūsų pabėgėlius, reikia visiems lietuviams patiekti savo samanymus ir turėti vieną bendrą informacinę vienetą šiuose reikaluose kur galėtume sekti visų samanymus ir darbus šiame svarbiame tėvynės atvadavimo darbe.

Jauni atvykę į Ameriką pilni entuziasmo ir pasišventimo dirbome Lietuvai ir tas darbas buvo ne veltui. Turime patyrimų, žinome gerai, kad už visuomeninį darbą padėkos negalime laukti iš kitų, padėka tai darbo vaisiai ir jausmas, kad ir aš savo pareigą savo šaliai atlikau. Tas jausmas, tas širdies ramumas tai ir yra užmokstis už darbą tėvynei. Daugelis mūsų jau yra asvo gyvenimo vakare, daug kam šalnos plaukus nudažė, gili vaga kaktas išraižė, bet mūsų jausmas, mūsų širdis turi tvaksėti kaip anuomet to jaunulio ar merginos išvydusio šį naują pasaulį ir mes turime dar kartą pasiryžti duoti laisvę ir džiaugsmą tiems, kuriuos palikome už vandenyno.

Mūsų ilgų metų darbas Amerikoje, mūsų dažnai sunki kova už duoną, už geresnį darbą, už buvį, padarė iš mūsų tai, kad mes čia nesigėdiname pasisakyti iš kur esame kilę, didžiuojamės, kad esame lietuviai geri Amerikos piliečiai.

Amerikiečiai žino kas tai yra Lietuva, aukščiausi valstybės vyrai atsistojo Lietuvos nepriklausomybės sargyboje. Tad ir mes su savo čia išaugintom šeimom, lietuviškom ar mišriom, su sunais ir dukterimis, žentais ir marčiom, nežinint ar kalba jie lietuviškai ar ne, visi mokėkime rasti bendrą darbą, visi turėkime vieną bendrą mintį ir norą ir "visi kas galį sustoje į darbą už mylimą šalį — prikelisime Lietuvą musų."

JONAS M. SABUNAS.

Susivienijimo Reikalai ir Veikla

Chicagos lietuvių janimos nauja pažiba

LUCILLE JACOBS

Sulaukus aštuoniolikos metų, panelė Lucille Jacobs gavo senai pradžią davaną nuo savo motinos — tai narystė Susivienijime Lietuvių Amerikoje. Savo aštuoniolikame gimtadienyje p-lė Jacobs buvo įrašyta į SLA 134 kuopą Chicago, Illinois.

P-lė Lucille Jacobs yra graži, geltonplaukė duktė ponų Jacobs-Jakubauskų, kurie užlaiko valgių krautuvę Chicagoje po antrašio 4003 So. Archer Ave. Chicagos pasaulinėje parodoje, 1934 metuose, Lucille laimėjo titulą „Sveikiausios Lietuvių Mergaitės.“

Prareitą pavasarį p-lė Lucille Jacobs garbingai užbaigė Kelly High School. Kaip išimtinga ir veikli studentė, ji priklausė prie įvairių organizacijų ir buvo viršininke beveik kiekvienoje. Ji užėmė vietą mokyklos laikraščio redaktorės, buvo lotynų klubo, lietuvių klubo, maišyto choro ir studentų administra-

cijos organizacijos sekretore. Budama veikli klubuose, ji visais mokyklos metais buvo garbės sąrašo studentė. Ji buvo pripažinta geriausia kalbėtoja jos klasių. Dabartinis laiku Lucille yra studentė Central Y. M. C. A. kolegijoje, kur ji mokosi farmakopejos.

Už mokyklos organizacijų darbą p-lė Jacobs energingai darbuos organizacijoje, kuri stengiasi įvesti lietuvių kalbą į kelias Chicago aukštesnes mokyklas. Dabar ji taipgi yra veikli narė Lietuvių Universiteto Klubo priediniame skyriuje.

Susivienijimas tapo daug turtingesnis įsigijęs tokią gražią maloniją ir veiklią lietuvių kaip SLA narę. P-lė Jacobs yra pradžios dirbti Susivienijimo labai kaip ji dirbo mokyklos organizacijų labai, ir galima tikėtis, kad ji to pradžios neužmirš.

(Tėvynės redaktoriui yra ypatingai smagu girdėti apie seselės Lucille puikius pasiekimus, apie jos didelį populiarumą Chicagoje ir kad jos motutė dabar ją prirašė prie SLA. Tai Tėvynės redaktoriui vadovaujant Lietuvių Dienoj Chicagos Pasaulinėje Parodoje suvirs šeši metai atgal Jakubauskų vaikūčiai, graži Lucille ir jos broliukas buvo išrinkti kaip pavyzdiniai sveikieji lietuvių vaikai.

Dėja, jos broliukas, labai gabus ir daug žadėjęs, mirė trejetas metų atgal, kas buvo skaudžiausia smūgio jo tėvams ir jo seselei. Palikusi vienutinę dukrelę, Lucille matomai pasiryžė ir savo gerumų ir savo darbštumą atlikti dvigubą misiją gyvenime — ir už savo broliuką ir už save. Tai todėl jos asmenybė taip žiba ir taip žavėja ir taip žada. Savo prakilnumu Lucille išgelbėjo savo tėvus iš gilių desperacijos, į kurią jie buvo įpuolę dėl savo sunelio mirties. Jos siela yra taip pat skaisti ir dar skaistesnė kaip jos veidas. Ji tarytum būtų ne iš šio menko pasaulio. Tėvynės redaktorius tiki, kad jis to neišsivaizduoja, ir jis linki seselei Lucille, kad likimas ją išsaugotų, kaip retą žiedelį, nuo žiaurumų ir nepalaimų, ir kad ji susirastų gyvenime aukštesnės rūšies malonumų, kokių ji užsielpo.)

tams, Pirmininkas St. Kučinskas, vice pirmininkas L. Paulauskas, išdininkas R. Ainoris, išdo globėjas Jonas Perednis.

Sveikiname naują valdybą ir linkime daug pasisekimo per metus darbo.

Lowellio kolonija vis mažėja lietuviams, nes vis miršta ir mažėja mūsų skaičius. Iš darbuotojų pasitraukė į amžiną poilsį Jonas Bakunas, kurį visi pažino kaip pavyzdinį lietuvių. Jis mirė širdies liga lapkričio 20 dieną. Dar norėjo eiti į darbą, bet krito gatvėje ir mirė. Laidotuvėse dalyvavo apie 200 žmonių. Jo likusiems vaikūčiams Jonui, Ellenutei ir Viktei siunčiame nuoširdžią užuojautą jų tėvui mirus.

Išsikis, drauge, Amerikos žemėlėje.

V. Ramunėlis, rep.

Chelsea, Mass.

Iš SLA 53 kuopos metinio susirinkimo

Metinis kuopos susirinkimas įvyko gruodžio 4 dieną, Labor Lyceum svetainėje.

Susirinkimą vedė pirm. A. Šleivis. Protokolas skaitytas ir priimtas kaip užrašytas. Finansų raštininkė pranešė, kad kuopos sirgusieji nariai sveikata ir atsisako nuo pašalpos, naujų ligonių nesirado.

Metinių šokių rengimo komisija pranešė, kad parengimas davė kuopai gražaus pelno. Todel rengimo komisija varden kuopos taria širdingą dėkui visiems dalyviams ir kuopos darbininkams, nes be vieno ir antrų veikti ir pasekmes turėti neįmanoma.

(Nauji nutarimai buvo sekanti: nutarta po sekancio kuopos susirinkimo turėti pas-

kaitas (mat susirinkimus bus vedamas trumpai). Paskaita bus sveikatos klausimais, nes Tėvynėje tilpės dr. S. Biežio straipsnis po atgalvų SLA kuopoms sveikatos paskaitos, labai sudomino kuopos narius, nes žėdnas gyvunas trokšta būti sveiku ir ilgai gyventi, nes toks mat gamtos įstatymas. O mums organizuotiems SLA Respublikos nariams yra ypatingai lengviau apsisaugoti nuo ligų, nes mes turime savo tarpe atsizymėjusių sveikatingumo kareivių, kurie visais galimais būdais stengiasi apsaugoti mūsų sveikatą, tikrai mums reikia sektyti jų patarimus ir naudotis jais. Paskaitos reikala sutvarkyti ir susirašinti su daktaru kvotėju dr. S. Biežiu apsiėmė fin. raštininkė sesuo Keslerienė.

Sekantis nutarimas buvo rengti šokus su Lynno kuopa bendrai. Tam reikalui sutvarkyti išrinkta komisija, kad praneštų sekančiam kuopos susirinkime.

Kadangi buvo metinis kuopos susirinkimas, todėl buvo renkama ir kuopos valdyba 1941 metams. Visi kuopos valdybos nariai išdavė raportus iš savo pereinamųjų darbų, iš raportų pasirodė, kad visa valdyba dirbo kuogeriausia pagal išgalę. Todel nariai, įvertindami valdybos nuopelnus, paprašė valdybos pasilikti ir ant ateinančių metų. Didžiūm valdybos apsiėmus pasilikti valdyboje, mažuma turėjo sutikti, ir tuo būdu pasilikto visa senoji valdyba, o butent: pirm. A. Šleivis, vice pirm. S. Klaniunas, išdin. M. Mickevičius, fin. rašt. J. Keslerienė, užraš. rašt. M. Budvitiene, išdo globėjas S. Budvitis ir J. Klaniunas, maršalka J. Čelevičius,

koresp.-organizatorius ir įnėsimų komisijoj F. Kesler. Taigi turime visą valdybą, bet kad būtų kę valdyti, reikia tokių valdybai ir narių. Todel turime subrusti ir kožnas narys pradėti prikalbinti savo pažystamus prie SLA, tada ir valdybai duosim kę valdyti ir patys jausimės geriau savo užduotį atlikę link organizacijos.

F. Kesler.

Madison, Ill.

„Paparčio Žiedo“ kuopos atskaita ir nauja valdyba

SLA „Paparčio Žiedo“ 254 kuopa turėjo savo metinį susirinkimą gruodžio 1 dieną po No. 1009 Greenwood St., Madison, Ill. Susirinkimą atidarė pirmininkas Juozas Baračauskas. Nutarimai perskaiyti ir priimti su atskaitomis. Mūsų kuopa pinigų neturi, tai metiniame susirinkime visi nariai susideda po keletą centų raštininkui užmokėti už krasos ženklelius ir už pinigų siuntimą. Raštininko sąskaita buvo 5 doleriai su centais. Sudėjom penkis ir buvo gerai. Centrai pasiūsta \$216.84. Centras apmokėjo dviem kuopos ligoniam 85 dolerius. Pilnų narių turėjom 17 nuo vasario 1940 metų.

Siame susirinkime buvo išrinkta valdyba 1941 metams: pirmininkas Stasys Masiukonis, vice-pirm. Juozas Gad-vill, raštininkas Vincas Kudarauskas, kurs sutiko dirbti veltui, išdininkas Petronė Kudarauskienė. Išdo globėjai B. Vidugirienė ir Chas Graicus, maršalka Marcela Baračauskienė, organizatorius Vincas Kudarauskas.

1009 Greenwood St., Madison, Ill., kas pirmą nedėdienį mėsos, 2 val. po pietų.

Ačiu visiems nariams už gerą apsiėjimą, atsilankymą į susirinkimą ir išrinkimą naujos valdybos. Iš pereinamųjų valdybos tik raštininkas vienas paliko ir 1941 metams.

Prašau valdybos ir visų narių atsivesti naujų narių prisirašyti prie SLA per 3-čią vaju. Visiems patarnausiu veltui. Mūsų mieste sunku gauti naujų narių, nes lietuvių daugiau nėra, jauni ar svetimtaičiai turi klubus, o apsiėdę su svetimtautėmis priklauso prie Zwionsku Polskiego.

Taipgi, SLA nariai ir narės, pasižiūrėkim į mūsų tautietį Kleofą Jurgelionį. Žmogus teisingai pasako, teisybę parašo, stoja savo tautos pušėn, tai atsiranda tokių Rusijos kirgizų raudonųjų, kurie gerbiama mūsų redaktorių apšmeižia. Mes visi vienos Lietuvos motinos vaikai. Lietuva mūsų tėvynė, bet ne Rusija.

V. Kudarauskas.

Lowell, Mass.

Iš SLA 173 kuopos surengtos vakarienės

SLA 173 kuopa daug kę veikė. Lapkričio 23 dieną 1940 metų buvo surengta vakariene priėmimui naujų narių, kurie prisirašė pirmame ar antame Pažangos vajuose. Publikos buvo pilna svetainė. Turėjom daug svečių iš aplinkinių, iš Lawrence, Mass. SLA 41 kuopos narių atvyko pilnas busas, buvo svečių ir iš Worcester, Mass. Laikė vakarienes pasakė prakalbas antro apskričio pirmininkas A. Kraučialis, antro apskričio generalis organizatorius A. J. Namaksy ir daugiau buvo perstatyta kalbėti. Buvo atliktos naujų narių priėmimo ceremonijos, generalis organizatorius A. J. Namaksy visiems naujiems nariams įteikė SLA ženklelius. Tos vakarienes vedėju buvo S. Kučinskas, SLA 173 kuopos pirmininkas. Po vakarienei buvo šokiai. Visi svečiai linksmos iki vėlios nakties ir visi linksmi išsikirstė į namus.

L. Petkevičius, koresp.

Kenosha, Wis.

Iš SLA 212 kp. veikimo

Lapkričio 23 d. German American svetainėje įvyko kuopos parengimas, priėmimui naujų narių prirašytų per pažangos vaju. Apie 8 valandą žmonės pradėjo rinktis. Kaip 9:30 valandą visi buvo pakviesti prie papuoštų stalų, kurių bū viršaus šimtas. Baigiant valgyti H. Labanauskas pradėjo programą, pareikšdamas šio vakaro tikslą. Pasakęs tinkamą įvedinimo kalbą, jis perstatė po vieną visus naujus narius, kurių viso buvo 15, ir kiekvienam įteikė po SLA ženklelį. Nauji nariai beveik visi yra jaunuoliai. Pasukim buvo perstatyta keletas senesnių veikėjų, kurie pasakė po trumpą kalbą. Užbaigus kalbas buvo muzikalis programmas, kurį išpildė lietuvių polistico Milerio sunus ir duktė, smuiko duetą, o ant galo gražiai ir įspūdingai padainavo kelias dainas nauja narė ir žymi mūsų dainininkė p-lė Ona Jociutė. Ji tikrai sužavėjo publiką savo stipriu, gražiu ir gerai lavintu sopranu balsu.

Po vakarienes buvo šokiai iki vėlums.

Valgius pagaminos mūsų žymios gospadinės sesės Balčaitienė, J. Kasparienė ir O. Šulskienė. Nuo pat pradžios šio vakaro iki pabaigos buvo traukiami krutomis paveikslai. Paveikslus traukė mūsų dailės ir sporto mylėtojas brolis Juozas Macnorius. Šie paveikslai bus rodomi kitame kuopos parengime, kuris įvyks dar šiame sezone.

Kalbant apie prirašymą naujų narių reikia pasakyti, kad šiandien jie patys neateina, kas nors turi dirbti, kad naujų narių gavus. Matau reikalingą pareikšti, kad didelė garbė priklauso už įvedimą į orga-

nizaciją geresnių patvarkymų prirašymui naujų narių būviam pažangos vedėjui broliui Kl. Jurgelionui, ir ant vietos mano draugui Stasiui Vaičeliui. Naujų narių galima gauti, tik žinoma reikia dirbti. Ypatingai dabar yra gera proga prirašyti jaunimą, bet tuo pačiu sykiu organizacijos viršūnėje turi būti gera tvarka. Dabartiniu momentu aš, kaip vienas iš tų reikalauju, kad iš trečio vajuos komisijos būtų prašalinti J. K. Mažukna, kuris užstoja lietuvių tautos bestijas.

Gruodžio 3 dieną įvyko SLA 212 kuopos priešmetinis susirinkimas, kuriame buvo renkama kuopos valdyba 1941 metams. Jokių pasikeitimų neįvyko, paliko visa senoji valdyba, o butent: pirm. H. Labanauskas, vice pirm. L. Šulskis, nutr. rašt. J. Kaspūtis, fin. rašt. S. Vaičeliūnas, išdin. S. Bacevičius, išdo glob. F. Povilenskis ir P. Sumskis, org. S. Vaičeliūnas ir J. Kaspūtis, dak. kvot. dr. G. C. Schulte.

Tapo priimti 2 nauji nariai, abudu jaunuoliai: Alex Mitka ir p-lė Stella Barodiciutė.

Į šį susirinkimą atsilankė P. J. Macnorius nutraukti krutamų paveikslus senų kuopos veikėjų, kuopos valdybą ir visą susirinkimą. Šie paveikslai bus rodomi kitam kuopos parengime. Taipgi P. J. Macnorius man pasižadėjo dalyvauti SLA 10 apskričio suvažiavime, kuris įvyks balandžio mėnesyje, South Milwaukee, Wis., ir nufilmuoti apskričio suvažiavimą ir SLA 133 kuopos parengimą. Man rodos, kad SLA 133 kuopa turėtų dabar pradėti rengtis prie to savo parengimo, o ypatingai sukvietti visą savo jaunimą, kad patektų į krutamų paveikslus. Tai bus naujanybė.

Pranešimas visoms toms S. L. A. kuopoms, kurios pris-

dėjo su auka sušelpimui sergančio SLA 212 kuopos nario J. Sokelio. Laimėtojas buvo SLA 51 kp. pirmininkas P. Remeika, iš Bridgeport, Conn. Esant reikalui mes niekuomet neatsisakysim paremti jų. Varde SLA 212 kuopos ir sergančio nario J. Sokelio tariau visiems širdingą ačiū.

Juozas Kaspūtis.

Lowell, Mass.

Vakariene. — Nauja valdyba. — Mirė J. Bakunas

SLA 173 kuopa, šių metų lapkričio 27 dieną turėjo vakariene priėmimui naujų narių. Vakarienei dalyvavo iš So. Bostono brolis Namaksis, pažangos vajuos organizatorius, antro apskričio pirmininkas brolis Kriačialis iš Worcesterio ir brolis Vidunas iš Lawrence, Mass.

Šie svečiai labai gražiai nupasakojo apie SLA reikšmę mūsų lietuvių gyvenime ir apie Lietuvą, kuri šiandien atsidurė labai kritiškojo padėty.

Bet, dėja, ne iš visų lietuvių mes galime susilaukti užuojautos dėl Lietuvos pavergimo. Štai pavyzdys iš buvusios Lowelly SLA vakarienes, kur atsirado draugas „Vaclovas Pulakas“, kuris sėdėdamas „raudonajame kailyje“ pradėjo skleisti Stalino evangeliją ir visus lietuvius duriniais vadino, kad nepritaria Stalino okupavimui Lietuvos. Prisimink, drauge, kaip teko tau dar pernai nuo tavo tavorščiaus lupti su lazda, kad buvai nepaklusnus savo draugams raudoniesiems, kad net laiptai drebėjo kaip ėjai, bet dabar tu su lietuviškais išgama eini. Kodel? Paaiškink!

Įvykusiam susirinkimui SLA 173 kuopos susirinkime buvo renkama valdyba 1940 me-

PAŽYMĖJIMAI IŠ REDAKCIJOS KREPSIO

„DIDELIS nuosėklumas yra mažų protų ypatybė.“ — Cicėronas.

NESMAGI SPAUDOS KLaida, del paskubos ir vardu panašumo nepastebėta, pasilikti straipsnyje „Kinų ir lietuvių tautos nelaimė“ lietuvių tautos nelaimė. Vietoj Kolėko vardas kinų vado, žinoma, turėjo būti Kaišėkas. Kiekvienas vengiamė panašų klaidų ir nei vienas negalime pilnai jų išvengti. Gaila kad tokia keista optiška klaida turėjo pasitaikyti vienam iš geriausių straipsnių, kokie šiais metais tilpo Tėvynėje.

JUOZAS TYSLIAVA sugrįžo redaguoti „Vienybę“, nes „Vienybė“ negalėjo be jo gyventi. Ir „Vienybė“ tuojaus atgijo. Tysliavos jaunas entuziazmas yra tas veiksnys, kurs vėl trauks prie „Vienybės“ šimtus ir tukstančius senų ir naujų skaitytojų. Tysliavos humanitarinis lietuviškumas ir poetiški poleikiai duos „Vienybei“ malonų ir gaivinanti turinį. „Vienybė“ bus pageidaujama viešnia Amerikos lietuvių šeimynose.

„VIENYBĖS“ rėmėjų šeimyna turėjo surengus sugrįžtųjų bankietą „Vienybės“ redaktoriui Juozui Tysliavai, ir tai buvo labai linksmos sugrįžtūvės.

TURININGAS išėjo Tysliavos leidžiamo žurnalo „Lietuvos“ numeris už du mėnesius. Tarp įdomių straipsnių yra J. Aisčio, Lietuvos rašytojo, aštriais ruožais parašytas straipsnis apie Lietuvos parduokius, įdomus A. Simučio straipsnis

apie komunizmą Lietuvoje, išsamus J. Žilevičiaus straipsnis apie Amerikos lietuvių muzikoję, J. Laukio pastabos apie gyvenimą ir k. Bene pirmą syk Lietuvoje pasirodė Al. Margeris su aypsaka „Čikagos Gaisras“, kuri bus tęsiama toliau. Lietuvos adresas dabar tas pats kaip Vėnybės: 193 Grand St., Brooklyn, N. Y.

SVARBU šiame Tėvynės numeryje perskaityti D. Perkuno straipsnį apie stambius komunizmo rėmėjus tarp Amerikos lietuvių. Klausimas yra kę tie stambūs lietuvių priešų rėmėjai darys toliaus ir kę mes su jais darysime.

SKAITYKITE šiame Tėvynės numeryje Lietuvos rašytojo Aleksoto straipsnį „Liudna Pasaka“ apie Lietuvos pavergimo priežastis. Kiti trys to paties rašytojo straipsniai tilps sekamuoju Tėvynės numeriuse. Šiuos straipsnius tik kę gavome iš Europos.

PARENGIMŲ pasisekimas daugiausia priklauso nuo rengėjų sumanymo. Reikia naujybių. Štai Kenosha 212 kuopoje Juozas Macnorius įvedė naujybę traukdamas krutomus paveikslus naujų narių įvedimui parengime. Dabar visiems įdomu tuos paveikslus pamatyti. Juozas Macnorius trauks paveikslus ir sekamame 10-to apskričio suvažiavime.

NERA nieko blogo pasilinksminime, ypač sutinkant Naujus Metus. Bet linksmintis „ant žlėsčių“ pasiūkimui iš mūsų tėvynės Lietuvos liu-

dėsio, kaip tą nutarė 303 kuopa iš E. White Plains, yra perdaug bolševikiškas dalykas. Tai jau net neberaundonas sumanymas, bet tiesiog juodas.

Trijų kuopų „krikštynose“ So. Bostone, kaip rašo brolis J. Lekys, naujybių buvo grand-maršas, kurs publikai labai patiko.

TREČIAS SLA vajuos eina tuo pačiu tempu, koku ejo pirmas ir antras Pažangos vajuos. Įgudę į darbą organizatoriai dirba taip kaip jie išmoko. Didžioji darbmetė ir pirmame ir antrame Pažangos vajuje pasireiškė tik nuo vasario mėnesio — po Kalėdų ir Naujų Metų švenčių. Tas pats bus ir trečiame vajuje.

DETROIT SLA 352 kuopa padarė pavyzdinę nutarimą savo paskutiniame susirinkime: kiekviename kuopos susirinkime rinkti aukas Lietuvos pagėlių sušelpimui.

BROLIS Juozas Bachunas primena mums savo straipsnyje apie Prieglaudos namus, kad Susivienijimas gali gauti \$10,000 palikimą, jeigu imsis SLA Prieglaudos Namą seneliams įsteigti. Kada pas mus viskas taip išlėto darosi ir ima daug metų kol kas naujo ir gero pravedama, klausimas yra ar SLA galės pasiskubinti su Prieglaudos Namu, kad tuo palikimu pasinaudojus.

PENKTAKOJAI komunistai ne savo skaičiumi yra pavojingi Susivienijimui. Jų susivienijime beliko gal kokie trys

šimtai. Jie pavojingi yra ten, kur jie turi drąsos rėkti ir ardyti gerą SLA narių darbą ir sumanyms.

SUTVIRTĖTI dvasiškai, saugotis marksizmo nuodų, neau-ginti keršto savo širdyse, mylėti viens kitą, daryti mielaširdingus darbus ir priklausyti prie Susivienijimo — tai yra budas, kuriuos mes galime išsaugoti save ir savo tautą nuo susinaikinimo ir nuo mūsų priešų pikty užmąčių.

BROLIS J. Brazauskas iš Clevelando, pastebėjęs, kad tarp tautiečių lietuvių esą susidarę trys fondai Lietuvai gelbėti arba už Lietuvos nepriklausomybę kovoti, o dabar dar pradėjo veikti Lietuvių Šelpimo Komitetas, sako:

„Kę dabar turim veikti? Ar yra reikalo turėti net keturis fondus? Mano manymu, tai tas paskutinis New Yorko fondas (Lietuvių Šelpimo Komitetas) turėtų pasilikti vyriausiu tų fondų.“

Ne svarbu ar jis bus vyriausias ar ne. Svarbu tai, kad šioj valandoj jo tikslas gelbėti nuo bado, šalčio ir vargo nukentėjusius nepriklausomos Lietuvos veikėjus yra vyriausias arba svarbiausias. Paskui gal tiesioginės politinės lietuvių kovos tikslai bus svarbesni, tai tuomet gal kiti fondai bus svarbesni. Amerikos lietuviai turi du susivienijimus: SLA ir S. L. R. Katalikų. Taip jie neišvengiamai turės ir du mielaširdystės darbo komitetus: Liet. Rymo Kat. Federaciją ir Lietuvių Šelpimo Komitetą. Daugiau, žinoma, nei nereikia.

Seltzer City, Pa.

Bronė Brazaičiūtė ištėkėjo už Antano Maknio

BRONĖ IR ANTANAS MAKNIAI

Lapkričio 30 dieną SLA 132 kuopos finansų sekretorė ir organizatorė Bronė Brazaičiūtė apsidėdė su Antanu Makniu iš Ansonia, Conn. Ryto 9 valandą kunigas Kleivinskas, Minersville, Pa., surišo Bronės ateinančios laimės mazgu su A. Makniu. Vestuvių pokylis buvo surengtas pas Bronės motiną. Jaunieji savo svotbėje turėjo netik gražių svečių, bet gavo daug ir brangių dovanų nuo savo pažįstamų ir giminių.

Tai yra pagirtina, kad jauna pora Bronė ir Antanas Maknis pasirengė papuošti pasaulį su savo šeimynišku gyvenimu.

venimu. Bet vietiniai Seltzer City gyventojai neteko gabios veikėjos, nes Bronė netik S. L. A. dirbo, bet ir kitose draugijose užėmė pirmą vietą dirbt ir dalyvavo be skaitumo visokiuose rengimuose.

Jaunieji čia pasisvečiavo kelias dienas po vestuvių. Bronė su savo vyru važiuos į Ansonia, nes A. Maknis yra ten prie mašinų mechanikos. Bronė bus laiminga gavus gerą vaiką.

Bet čia turėtų sudėti tą palaimos žodį buvęs Pirmo ir Antro Pažangos Vajaus generalis organizatorius Kl. Jurgelionis, nes Bronė Brazaičiūtė dalyvaudama tuose vajuose kaip organizatorė, prigėlė bėjo generaliam org. Kl. Jurgelionui tą aukštą garbę atsiesti gaunant per tuos vajus taip daug naujų narių.

Taip pat ir dabartinis generalis org. dr. M. J. Vinikas palinkės Bronėi laimės, nes Bronė priėmė savo kuopą prie trečio pažangos vajaus.

Jeigu žinotų SLA prezidentas adv. F. J. Bagočius kokią garbę jam suteikė Bronė savo pasidarbavimu, tai išties pirmutinis jai dovana prisistytų, kada Bronė savo vyrą apdovanotų sunumi.

A. J. Banišauskas.

So. Boston, Mass.

Trijų kuopų "krikštynos"

Gruodžio 1 dieną So. Bostono Lietuvių Svetainėje trys SLA kuopos suorganizuotos laike Antro Pažangos Vajaus šioj aplinkėj, SLA 49 moterų kuopa, 328 kuopa ir 355 kuopa, visos bendrai buvo surengusios bankietį įveidiniui savo naujų narių.

Šio vakaro rengimo pirminė buvo sesuo J. Tumavičienė, kuri suorganizavo viršminėtas kuopas.

Sesuo J. Tumavičienė visoj Bostono aplinkėj yra žinoma kaip gabi organizatorė ir įvairių pramogų rengėja. Yra sakoma, kad kada ji ką rengia, nei viename parengime netruksta publikos ir nei vienas neturi finansinių trūkumų. Todėl ir šis vakaras, nors ir ne prie patogių aplinkybių, buvo pasekmingas visais atžvilgiais. Publikos buvo daugiau negu į svetainę galėjo tilpti ir tvarka buvo pavyzdinčiausia.

Apart žymesnių svečių stalo dar vienas stalas buvo rezervuotas, prie kurio susėdė gražus burių jaunesnių ir senesnių, abiejų lyčių naujų SLA šeimynos narių. Juos visus rengėjos papuošė, vyrus ir vaikus raudonomis rožėmis, o moteris ir merginas gražiais korsazais. Visi stalai buvo papuošti gėlėmis ir nudėti visokiais valgiais, gėrimais bei įvairiais priesmokiais. Anot dr. Repšio "gesnių valgių ir puikiausiame hotely negalėtai gauti."

Kuomet jau buvom įvairias pasisotinę, tai vakaro vedėja sesuo J. Tumavičienė pradėjo muzikos, dainų bei kalbų programą. Nors šį vakarą rengė trys kuopos, vienok kaip buvo galima ir tikėtis 49 moterų kuopa lošė vadovaujančią rolę.

Todėl iš sykiro atrodė, kad šį vakarą mes vyrai negausime nei cyptert, nes orkestros vedėja buvo Stela Jasinskiutė, danininkės jaunos mergaitės, nepersenai iš Lietuvos sugrįžusios, Frances Zipkevičiūtė ir Albina Valentaitė, taipgi jau plačiai pagarsėjusios, kaip Anna Kavaliauskiutė, pianistė Ruth Kesleritė iš Chelsea, Mass. Pirmutinė kalbėtoja buvo perstatyta iš Norwood, Mass. veikėja sesuo Z. Vasilauskienė, kuri savo karštą kalbą baigė sušukdamas: "Mes moterys vyrams nepasiduokim." Buvo ir daugiau moterų kalbėtojų, kurios kalbėjo panašiu tonu kaip pirmutinė.

Sesė K. Namaksienė, generalis organizatorius A. J. Namaksio moteris, kuri aktyviai dalyvavo Pirmam ir Antro Pažangos Vajuose ir sėsei Kavaliauskienei, kaip 49 moterų kuopos pirmą pirmininkę ir veikėją, buvo įteikta po gražų gyvų gėlių buketą.

Kaip matote visur figuruoja tik moterys ir merginos. Tačiau į pabaigą vakaro vedėja susimylėjo ir ant vyrų ir kauliusiems leido pasiaiškinti.

Iš žymesnių vyrų pasakė po statinkamą prakalbą SLA prezidentas adv. F. J. Bagočius, Antro Pažangos Vajaus gen. organizatorius A. J. Namaksy, SLA antro apskrčio vice pirm. P. Yankus, dr. J. Repšis, dr. D. Pilka, Harvard Universiteto profesorius dr. Galinis ir kiti.

Naujų narių įveidimo ceremonijos prasidėjo su maršu, kurį vedė A. J. Namaksy su J. Tumavičiene lydin visus naujus narius ir abelai visą publiką, kuri norėjo maršuoti. Maršuotojai, padarę kelias figuras viduryje salės, priėjo prie SLA prezidento F. J. Bagočiaus ir nauji nariai tapo apdovanoti SLA ženkleliais. Kadangi tokių grand maršų senai jau lietuvių baliuose beturėjom, tai šį kartą buvo lyg naujienybė ir publikai labai patiko.

Po šių visų ceremonijų prasidėjo artimesnis vienu su kitais susipažinimas ir šokiai iki vėlai nakties.

J. Lekys.

J. M. TUMAVIČIENĖS ŽODIS

Prie šio brolio J. Lekio "krikštynų" aprašymo to parengimo sumanytoja ir vedėja sesuo J. M. Tumavičienė prisimintė savo pastabų su apgailavimu, kad Tėvynės redaktorius į tas krikštynas negalėjo atsilankyti. Sesuo Tumavičienė rašo:

Čia trumpai noriu padėkoti visai publikai už taip gausų atsilankymą. Gaila, kad daug gryžų, nes nebuvo vietos, svetainė buvo perpildyta. Dėkoju jaunoms dainininkėms panelėms F. Žitkiutei, E. Valentaitė, O. Kavaliauskiutei ir jaunai pianistei Birutei Kesleriutei, taipgi visiems kalbėtojams, ypatingai sėsei E. Vasilauskienei iš Norwood už raginimą moterų, kad visos stotų į organizaciją ir veikty su vyrais, jiems neužleidžiant.

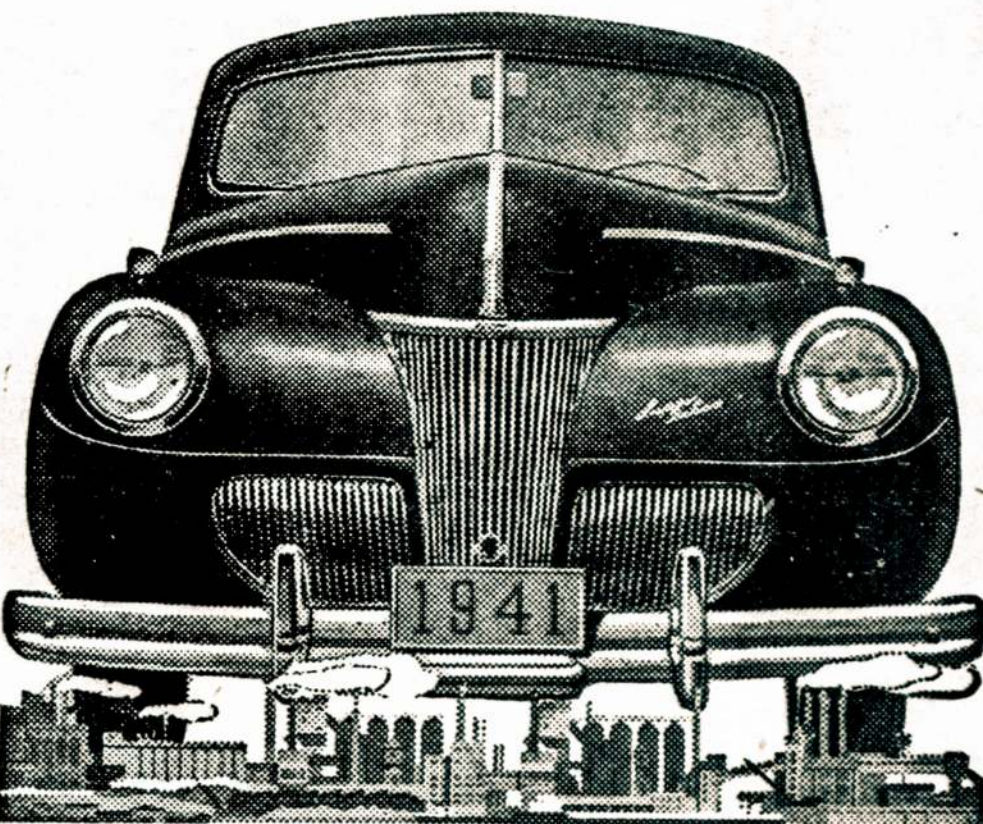
Tikrai moterims reikia sukrusti ir daugiau darbuotis organizacijoj. Ar tik mūsų moterys netik jaunos, bet ir senos šiuo laiku nepradėjo krypti iš tiesaus kelio? Ruko, kaziruoją, net ir girtuokliauja. Pakviesk prisirašyti prie SLA, tai sako "aš laiko neturiu ir susirinkimus lankytis", bet klibuose susėdusios per vakarus šveičia "karasinką"... laiko yra...

Dabar eina trečias vajas. Vyrai, moterys, vaikai, visi rašykites prie SLA. Tai yra tikras jūsų draugas nelaimėje.

Širdingai dėkoju Centrui, kuris mums prisimintė nors vieną (nors galėjo ir daugiau buti), bet geriausį atšovą, tai yra patį gerb. prezidentą F. J. Bagočių. Širdingai dėkoju už tokią patriotingą kalbą, kokios senai negirdėjom. Vardan visų trijų kuopų ištariu širdingą dėkui. Kadangi buvo daug mūsų darbuotojų bei veikėjų, tai gal kitos plunksnos aprašys vakaro įspūdžius, nes mums nebuvo kada tēmyti. Dėkoju antro apskrčio organizatoriui A. J. Namaksliui už prigėlėjamą suorganizuoti 49 moterų kuopą.

Taipgi prašome įsitēmyti, kad gruodžio 27 dieną, penktadienį po Kalėdų, Sandaros pirmas apskritis rengia centro naudai "Whist Party".

Važiuodami juo tikrai pripažinsit, kad yra PUIKIAUSIAS DARBAS KOKI GARSIOSIOS FORDO DIRBTUVĖS BENT KUOMET ATLIKO!

Visiškai naujas dydžiu...važiavimu...tylumu...puikia išvaizda...tai geriausias pirkiny pastarųjų 38 metų laikotarpiu dabar laukia jus Fordų Parduotvėse!

Jei jūs norite didelio, tvirto naujo automobilio...su didinga tvirta išvaizda, kad važiuojant galėtumėt ja jausti...susipažinkite su puikiais naujais 1941 metų Fordais!

TURĖSITĖ TIKRAI DIDELĮ KARĄ! Padidintas ratų protapis, visame ilgume! Sėdėjimui vieta NET 7 COLIAIS DIDESNĖ! Tai yra karas su 22% padidintais tiktais langais kokius turi sedanai!

TURĖSITĖ PUIKŲ NAUJĄ VAŽIAVIMĄ! Visiškai naujas 1941 metų Fordo riedėjimas! Naujas tvirtumas, lygumas, tylumas. Važiavimas parentas

ne vien nauju didumu, bet virš tūzinu skirtingų svarbių pakeitimų Fordo springsuose, kratinimo mašinoje, rėmų sudėtyje, važiavimo lygume.

RASITĖ NAUJUS PAGERINIMUS visame šiame puikiai naujame Fordo. Nauja didumo išvaizda ir naujas vidujinis puošnumas. Naujai palengvintas važiavimas, su žymiai lengviau veikiančiu jungtū (clutch), greitesnis pradėjimas važiuoti.

TURĖSITĖ DIDELĮ NAUJĄ PATOGUMĄ su šiuo puikiu nauju Fordu. Didžiausias pūduos vėrinų pagerinimų visu 38 Fordo metų laikotarpiu!

Patyrkite faktus ir jus pirsitė

FORD

1941 METŲ

Pasitęmėjusiems lošime bus duodamos puikios dovanos. Dalyvaukite patys ir atsiveskite savo artimus. Atsilankę nesigailėsite, o tikrai turėsite "good time."

J. M. Tumavičienė, SLA 49 moterų kuopos organizatorė.

Kenosha, Wis.

Del paramos J. Sokeliui

SLA 212 kuopos atsišaukimas į SLA kuopas prašant aukų broliui J. Sokeliui pagelbėti ne visų kuopų buvo su pasitikėjimu priimtas, nes per neapsiurėjimą nebuvo įdėta SLA 212 kuopos valdybos parašų. Kitos kuopos už tai mus dar išrugojo, bet kitos neatkreipė į tai dėmesio. Ačiu toms kuopoms ir tiems broliams, kurie atjautė reikalą ir prisimintė pinigų su gerais linkėjimais, 212 kuopa gavo užteiktinai pinigų užmokėti Centrą už Juozą Sokelį mokėsius už 4 metus. Buvo keblumų su tais čekiais, kurie buvo išrašyti ant J. Sokelio vardo, nors laiške aiškiai buvo parašyta, kad pinigų reikia tiųsi kuopos sekretoriaus Juozo Kaspučio vardu. Reikėjo suprasti, kad J. Sokelis, budamas beprotnamyje, jokių čekių negali iškeisti. Kuopa kadir su vargu tuos čekius ir money orderius visgi iškeitė.

C. K. Brazė.

Grand Rapids, Mich.

IS SLA 42 kuopos susirinkimo

Priešmetinis SLA 42 kuopos susirinkimas įvyko gruodžio 2 dieną. Atlikus kitus reikalus, buvo išrinkta kuopos valdyba 1941 metams. Valdyba susideda iš sekančių asmenų: P. Klūonis pirmininkas, P. Žemaitienė vice pirmininkė,

P. Medelinskas finansų raštinkas, J. Vaitkevičius protokolų raštinkas, P. Greičaitis išdininkas, K. Pašuosta ir J. Maciejauskas išdo globėjai, A. J. Bernotas organizatorius, J. Zokas maršalka, dr. F. A. Adams daktaras kvotėjas, P. Greičaitis korespondentas. Nutarta surengti draugiškas vaises metiniame susirinkime, kaip per keletą paskutinių metų buvo rengiama. Taigi visi nariai yra kviečiami atsilankyti į sekančią susirinkimą, kuris įvyks sausio 6 dieną, 1941 metais, išklaustyti kuopos valdybos metinius raportus ir dalyvauti vaise.

P. Greičaitis.

Springfield, Ill.

SLA 158 kuopos nauja valdyba

SLA 158 kuopa išrinko sekančią valdybą tarnauti 1941 metais:

Pirmininkas — Kazimieras Civynskas, Vice-pirm. — Antanas Urbanskas, Protokolų rašt. — Ignas Gregoržauskas.

Finansų rašt. — Jonas Raulinaitis, Išdininkas — Antanas Krauskas,

Išdo globėjai — Jurgis Stankevičius ir Juozas Darenčius, Organizatoriai — Kazimieras Račaitis, Raulinaitienė, Juozas Čestnys, Maršalka — Juozas Buroga,

Korespondentas — K. Račaitis, D-ras-kvotėjas — Dr. Kvadaris.

Išrinkti viršininkai pasižadėjo ištikimai darbuotis Susivijimo ir 158 kuopos labui, o organizatoriai padauginti kuopą nariais. Ignas Gregoržauskas.

SLA Pagelbos Ranka

Savaitinė atskaita išmokėtų pomirtinių ir ligoje pašalpų

Čekiai išrašyti gruodžio 14, 1940

Išmokėtos pomirtinės

KATRĖ (JUNEVIČIENĖ) UVICK, 87 kuopos, Omaha, Nebr., gimus gruod. 12 d., 1866 m., Lietuvoje. Prie SLA prisirašė bal. 25, 1907 m. Numirė spal. 23 d., 1940 m. nuo širdies ligos. Velionės dukterei, Agnes Uvick, pomirtinės išmokėta \$300.00

KAROLIUS JURČIUKONIS, 115 kp., Wilkes Barre, Pa., gimęs saus. 18 d., 1874 m., Lietuvoje. Prie SLA prisirašė bal. 19 d., 1914 m. Numirė lapkr. 21 d., 1940 m. nuo uždegimo plaučių. Velionio moteriai, Pranciškai Jurčukonienei, pomirtinės išmokėta \$300.00

ROŽĖ BALČIUNIENĖ, 40 kp., N. S. Pittsburgh, Pa., gimus 1887 m., Lietuvoje. Prie SLA prisirašė liep. 31 d., 1908 m. Numirė lapkr. 17 d., 1940 m. io Cerebral and Pulmonary Embolism. Velionės vyrui, Jonui Balčiui, pomirtinės išmokėta \$150.00

KAZYS RUZGIS, 122 kp., Chicago, Ill., gimęs bal. 15 d., 1871 m., Lietuvoje. Prie SLA prisirašė kovo 1 d., 1915 m. Numirė spal. 17 d., 1940 m. nuo širdies ligos. Velionio moteriai, Viktei Ruzgienei, pomirtinės išmokėta \$150.00

PRANAS MORGAN, 184 kp., Keene, N. H., gimęs rugp. 24 d., 1890 m., Lietuvoje. Prie S. L. A. prisirašė bal. 11 d., 1929 m. Numirė lapkr. 16 d., 1940 m. nuo Multiple myeloma. Velionio moteriai, Anastazijai Morgan, pomirtinės išmokėta \$150.00

Viso \$1,050.00

Išmokėtos ligoje pašalpos

JONAS BURDULIS, 1 kp., Kingston, Pa. Sirgo 6 savaites \$36.00
MARCIJONA PUTEIKIENĖ, 10 kp., Philadelphia, Pa. Sirgo 8 savaites 48.00
MIKAS RUSILKA, 30 kp., Scranton, Pa. Sirgo 1 savaites ir 4 dienas .. 20.00
JUOZAS SMILES, 30 kp., Scranton, Pa. Sirgo 2 savaites 24.00
PRANĖ STOCKUNIENĖ, 39 kp., Gilberton, Pa. Sirgo 2 savaites ir 3 dienas 22.50
VACLOVAS KARVECKAS, 52 kp., Mt. Carmel, Pa. Sirgo 3 savaites ir 4 dienas 44.00
ANTANAS KUNDROTAS, 57 kp., Worcester, Mass. Sirgo 2 savaites ir 2 dienas 14.00
ADOMAS KARSOKAS, 57 kp., Worcester, Mass. Sirgo 15 savaitių ir 2 dienas 69.00
MARĖ JESINAVIČIENĖ, 63 kp., Chicago, Ill. Sirgo 7 savaites ir 5 dienas .. 47.00
KATRĖ LEŠCINSKIENĖ, 64 kp., Baltimore, Md. Sirgo 9 savaites ir 4 dienas 58.00
ANTANAS KURELAITIS, 64 kp., Baltimore, Md. Sirgo 1 savaitę 6.00
LEONAS LIDŽIUS, 86 kp., N. S. Pittsburgh, Pa. Sirgo 20 savaitių ir 3 d. 195.00

STASYS ŽEMAITIS, 102 kp., Haverhill, Mass. Sirgo 9 savaites 102.00
KAZIMIERAS ZUPKA, 104 kp., S. S. Pittsburgh, Pa. Sirgo 2 savaites ir 3 d. 30.00
VIKTORIJA RUZGIENĖ, 122 kp., Chicago, Ill. Sirgo 11 savaitių 132.00
JUOZAS BARISAS, 171 kp., Bentleyville, Pa. Sirgo 16 savaitių 126.00
PETRAS RINDOKAS, 185 kp., Indiana Harbor, Ind. Sirgo 5 savaites ir 3 d. 49.50
KAZIMER SIDABRAS, 191 kp., E. Cambridge, Mass. Sirgo 3 savaites 36.00
WILLIAM MEDLINSKY, 199 kp., Shaft, Pa. Sirgo 18 savaitių ir 4 dienas 184.00
ANELE STEPONAČIENĖ, 208 kp., Chicago, Ill. Sirgo 14 savaitių ir 4 dienas 80.50
ALEKSAS SUNGAILA, 218 kp., Middleport, Pa. Sirgo 13 savaitių ir 1 dieną 113.25
ONA DRAZDIULIENĖ, 224 kp., Bulpitt, Ill. Sirgo 2 savaites ir 2 dienas .. 14.00
JONAS GRIGAITIS, 226 kp., Chicago, Ill. Sirgo 3 savaites ir 3 dienas 42.00
IPOLITAS SIMELIONIS, 256 kp., Osceola Mills, Pa. Sirgo 3 savaites 18.00
JONAS SAKALAUSKAS, 301 kp., Cicero, Ill. Sirgo 1 savaitę 6.00
LEONAS MIKALAUSKAS, 311 kp., W. Frankfort, Ill. Sirgo 2 dienas 3.00
JIEVA BUTKEVIČIENĖ, 318 kp., Worcester, Mass. Sirgo 8 savaites ir 5 d. 79.50
EDVARDAS ČIOČIS, 347 kp., Providence, R. I. Sirgo 7 savaites 63.00
MICHAEL MASIS, 352 kp., Detroit, Mich. Sirgo 4 savaites ir 4 dienas 28.00
ANTANINA BARANAUSKIENĖ, 362 kp., Cleveland, Ohio. Sirgo 1 savaitę ir 1 dieną 7.00
ONA BLAZIUNIENĖ, 362 kp., Cleveland, Ohio. Sirgo 10 savaitių ir 5 d. 65.00
Viso \$1,762.25

Nauji aplikantai

M. ZOKAS, 14 kp., Cleveland, Ohio, apdr. N 1, lig. paš. skyr. I
M. ZOKAS, 14 kp., Cleveland, Ohio, apdrauda N 1
J. ZOKAS, 14 kp., Cleveland, Ohio, apdrauda N 1
V. VILKAUSKAS, 38 kp., Brooklyn, N. Y., apdrauda N 1 ligoje pašalpos skyrus I
V. KERSULIS, 38 kp., Brooklyn, N. Y., apdrauda N 1, ligoje pašalpos skyrus I
E. WANDERS, 38 kp., Brooklyn, N. Y., apdrauda N 1, ligoje pašalpos skyrus I
G. PIVNICKAS, 41 kp., Lawrence, Mass., apdrauda N 3
J. MARCIAVIČIUS, 41 kp., Lawrence, Mass., apdrauda N 2, ligoje pašalpos skyrus III
S. PETRUKIČIUS, 41 kp., Lawrence, Mass., apdrauda N 4
A. LUCKUS, 52 kp., Mt. Carmel, Pa., apdrauda N 2, ligoje pašalpos skyrus I
M. MILASKY, 92 kp., Courtney, Pa., apdrauda N 1, ligoje pašalpos skyrus III
R. GALLOTTO, 135 kp., Philadelphia, Pa., apdrauda N 3, ligoje pašalpos skyrus I
A. DEIKUS, 262 kp., Waukegan, Ill., apdrauda N 1, ligoje pašalpos skyrus II
T. STONIENĖ, 277 kp., Leechburg, Pa., apdrauda N 1, ligoje pašalpos skyrus I

VAIKŲ SKYRIUS

A. MITKA, 212 kp., Kenosha, Wis., apdrauda N 2
M. J. VINIKAS, SLA sekretorius.

Mūsų Korespondentai Apie Bendrą Lietuvį Veiklą Amerikoje

LIETUVOS TREMTINIŲ APVERKTI- NA PADĖTIS VOKIETIJOJ

Iš Amerikos lietuvių jie negavo dar nei vieno cento pašalpos

Iš Vokietijos atėjo dar vienas Lietuvos Piliiečių Sąjungos pirmininko St. Kuzminsko laiškas, iš kurio patiriame apie Lietuvos pabėgėlių vargus, o taipgi patiriame, kad iš Amerikos lietuvių visuomenės ten negauta (iki lapkričio 1 dienos) nei vieno cento, tik vienas kitas giminė savo giminei atsiuntęs pinigėškų pašalpos. Tik klaipėdiečiai ir suvalkiečiai lietuviai, o taipgi vokiečių Raudonasis Kryžius iki šiol pabėgėlių vargus šiek tiek palengvinę. Pagalba butinai reikalinga nesveikiems žmonėms ir žmonėms su vaikais.

St. Kuzminsko laiška čia paduodame:

Per praėjusį mėnesį tiek Sąjungos, tiek apskritai mūsų pabėgėlių gyvenime jokių radikalių permainų ir didesnių įvykių nėra buvę. Teisybė, spalio 25 d. buvo Sąjungos narių susirinkimas, kuris pakeitė Sąjungos įstatus ta prasme, kad Sąjunga galėtų turėti padalinis ir tuo būdu Sąjungos nariais galėtų būti visame Reiche ir prijungtose srityse gyvenantys lietuviai. Laisgalių tegalėjo būti nariais Berlyne gyvenantys lietuviai. Pati Sąjunga pavadinta "Lietuvių Sąjunga e. V." Pakeitimu ypačiai sustiprinta pirmininko galia. Pakeitimas pradės veikti tik Amtsgericht jį patvirtinus.

Sąjungos atsišaukimas ir Rytprusių ir Suvalkių krašto lietuvių del paramos pabėgėliams susilaukė atgarsio: iš Rytprusių gavome šiek tiek drabužių, iš Suvalkių krašto — šiek tiek knygų. Piniginės paramos, išskyrus vieno antro svetimtaučio lietuvių bičiulio asmeninę auką, nebuvo gauta. Savaimė suprantama, kad be pinigų Sąjungos veikimas apskritai tampa anemiškas vegetavimas ir kuo nors užimponuoti pabėgėliams negali.

O pabėgėliai labai daug ko reikalingi: batų, šiltų drabužių, skalbinių ir kt. To jie laukia iš Sąjungos ir nesulaukdami nusivilia. Kaip kad ir paskutiniame savo laiške esu minėjęs, vien asmeniai pabėgėliai, pabėgėliai be šeimų, gavę šiokių tokių darbų, kad ir stokodami aprangos ir jai įgyt išteklių, vis dėlto jaučiasi prisiryę į šiokių tokių krantų ir del artimos ateities, turėdami duonos kąsnį, didelį rūpesčių neturi. Tačiau šeimoms žmonės, ar silpnos sveikatos žmonės yra labai sunkioji padėtis. Šeimų padėtis sunkina ypač du dalykai: neįtenkamas pragyventi šeimos maitintojo uždarbis ir stoka butų. Tiek Berlyne, tiek provincijoje šeimos jokių butų negali gauti bent šiokių tokių butelių ir priverstos susispaudę talpintis viename viešbučio kambaryje, už kurį didesnė pusė uždarbio kartais tenka mokėti, arba šaltį kokiam sandėly (kelios šeimos Interburge ligšiol taip ir vargsta), kur šiuo metu su mažais vaikais yra stačiai graudus gyvenimas. Jei Sąjunga turėtų išteklių, pabėgėlių šeimas galėtų apgyvendinti kur pietų Vokietijoje, tik vyrus paliekant

darbo vietose. (Tokių šeimų yra 12—15). Dėja, Sąjunga ligšiol iš niekur dar nesulaukė bent kiek efektyvesnės paramos. Be ponios Lozoraitienės drabužių siuntos net iš kitų atstovybių ligšiol konkrečios paramos dar nėra gauta. Paskutiniame savo laiške buvau prašęs be kita ko ir jus padaryt žygių gauti pabėgėliams paramos iš buv. Lietuvos garbės konsulų, šiaip turtingų Lietuvos draugų ir asmenų, kurie su Lietuva savo laiku didelius biiznius darė. Labai prašyčiau painformuoti, kaip šis dalykas stovi. Apskritai galime konstatuoti, kad ligšiol mūsų pabėgėlių likimui daugiau jautrumo rodė ir paramos teikė ne lietuviai (Vokiečių R. Kryžius ir kitos įstaigos, nors čia kariaujantis kraštas ir negalima net norėt visiškai pabėgėlių aprūpinimo). Reikia tikėti, kad pagaliau ir mūsų lietuviškasis nepalankumas bus palaužtas ir mūsų pabėgėliai sulauks iš savo tautiečių jei jau ne šiltų paltų, tai bent šiltesnio jų padėties supratimo.

Žymi dalis pabėgėlių, kurie vasarą turėjo kokio darbo provincijoje, dabar stengiasis pasitraukti į Berlyną. Stengiamės juos įkurdinti. Iš Lanichro, kur mūsų tautiečiai turėjo labai sunkias sąlygas, didžioji jų dalis jau dirba Berlyne, o likusių šiomis dienomis laukiamie atvykstant.

Nors Lietuvos-Vokietijos siena labai saugoma, bet pabėgėlių vis dar pribuvo. Jie tenykštę padėtį vaizduoja labai juodai. Bendras atbėgusiųjų skaičius, kaip dabar konstatuojame, teprašoka kiek 800 asmenų.

Ir šiuo sykiu aš prašau jus gauti bent kiek mūsų pabėgėliams paramos. Tokia ir tik tokia reziumė eina iš ligšiolinės Sąjungos veiklos ir bendros pabėgėlių padėties.

Jus nuoširdžiai gerbiau,
St. Kuzminskas,
Sąjungos pirmininkas.

Ansonia, Conn.

Klaidos pataisymas

Korespondencijoje iš Ansonijos Tėvynės No. 48, lapkričio 9 dienos, pasidarė maža klaida, kurią meldžiame atitaisyti. Kalbėjo Vytautas Abraitis, o ne Vitaitis.

Aukavo po dolerį O. Čepelinskienė, o ne Čeplikienė.

Taipgi praleista aukavusių 2 vardai po 50c., butent Mrs. Skriptunienė ir Mrs. Gumbulevičienė.

J. K.

New York, N. Y.

Spandos Klubo darbuotė

Lapkričio 26 dieną Susivienijimo buveinėj New Yorke įvyko Spandos Klubo narių susirinkimas. Susirinkimas buvo neskaitylingas. Neatsilankius pirmininkui ir vice-pirmininkui susirinkimą vedovauti buvo išrinktas brolis A. Trečiokas.

P-nas Vasil išdavė raportą, kad Lietuvių Spaudos Klubo Statutas yra atspausdintas ir čia pat jo kopijas dalyvaujantiems nariams išdalino.

Sekantis Spaudos Klubo susirinkimas bus gruodžio 19 dieną, kuriame kun. Milukas skaitys paskaitą apie lietuvių išeiviją.

O. Valaitienė, koresp.

Atvyko Amerikon su perverta širdžia

ALENA VILEISYTE-DEVENIENĖ

Nors jos vyras, d-ras Mykolas Devenis, liko bolševikų suimtas ir pasodintas į kalėjimą Lietuvoje, Alena Vileisyte-Devenienė išgelbėjimui savo trijų vaikučių buvo priversta vykti į Ameriką. Jos du sūnūs, Keistutis ir Algirdas, yra gimę Amerikoje, o dukrelė Dalia gimusi Lietuvoje, bet visi trys yra Amerikos piliečiai. Alena Devenienė, Jono Vileišio dukterė, nėra Amerikos pilietė, bet jai kaip motinai amerikiečių vaikų, Amerikos atstovybė Lietuvoje ne tik leido važiuoti su vaikais Amerikon, bet ir gavo Sovietų Rusijos vizą dviem metams. Jos paspartas gal but yra vienutinis toks paspartas, Lietuvoje išrašytas ir Sovietų Rusijos Maskvoj patvirtintas. D-ras M. Devenis, waterburielis, buvo praradęs Amerikos pilietybę, bet atsižvelgiant į jo šeimyną d-rui Deveniui Amerikos valdžia jį pilietybę atsteigė. D-ras Devenis tebėra bolševikų kalėjime Lietuvoje, nežinia už ką įkalintas. Ponia Devenienė gyvena čia viltimi, kad Amerikos valdžia užtars už jos vyrą ir gaus Sovietų Rusijos leidimą jam atvykti į Ameriką pas savo šeimyną.

Alena Devenienė savo asmenyje atstovauja visą tą, kas buvo gražesnio ir prakilnesnio nepriklausomoje Lietuvoje. Kaip pavyzdingo ukiu vedėja, ji širdingai atstovavo Lietuvos ūkininkų reikalus ir už juos dažnai grūmėsi su Smetonos valdžia. Ji neturi jokio išdidumo, ji nebijo jokio darbo, yra demokratė geriausiaj to žodžio prasmėje ir yra motina visa širdžia atsidavusi savo šeimynai. Ji neteko visko, ką turėjo Lietuvoje, bet dėl to ji visai nesisieioja. Ji tik dieną ir naktį verčia savo vyrą ir rūpinasi savo tėvo likimu. Jos tėvas Jonas Vileišis, didelis Lietuvos patriotas, tebėra Kaune su savo žmona Ona ir jauniausia dukrele Rita, ir nežinia koks likimas jų ten laukia.

Amerikon su savo vaikučiais Alena Devenienė atvyko be skatiko. Jos kelionę aprūpino Amerikos konsulai. Ją čia priglaudė Connecticut valstijoje mielaširdingai, bet neturinti žmonės, lietuviai, amerikiečiai ir žydai. Keletas jų, nesisakydami savo vardų, sudeba po dolerį į savaitę, iš ko jai samdo mažą trijų kambarių butelį ir dar keli doleriai lieka jai ant maisto. Žydai aprūpino jos butelį senomis bet patogiomis lovomis ir rakandais. Jos vaikučiai jau eina į mokyklą ir yra ten kitų vaikų mylimi, nors Deveniukai angliškai dar nemoka.

Atgal žiūrėdami toli nenueisime

Artinasi Kalėdos. Kitais metais šitą šventę mes pasitikdavome su smagumu ir džiaugsmu. Šiais metais turime smagumų ir džiaugsmų mes neturėsime, nes juos užstoja mūsų tėvynės Lietuvos nelaimė, kurią giliai atjaucia visa lietuvių tauta, visi ištikimieji tautos vaikai.

Kalėdinių smagumų šiemet nebus visa krikščioniškoji Europa, nes jos tauta ir valstybės terioja kariška viesula. Ten tai vaitoja ir mūsų brangioji Lietuva. Azijos barbaras, išveržęs jai laisvę ir nepriklausomybę, atėmęs gyventojams visokį turtą, uždėjęs vergijos pančius, savo auką paliko laukti nežinomo rytojaus. To rytojaus Lietuva dabar laukia, laukia ir nežino ko sulauks.

Lyginai nežinodami ko sulauks, savo rytojaus laukia ir visa eilė praklinųjų Lietuvos vaikų, kurie rūpinosi ir dirbo savo šalies nepriklausomybės ir jos gerovės išlaikymui ir pavoju ištikus, kuriam proga patarnavo, bėgo iš tėvynės į svetimas šalis, kad ten koncentruoti savo jėgas grąžinti mui Lietuvai laisvę ir nepriklausomybę. Atsidūrę svetimoje šalyje, jie susidūrė su neįvydėtinomis aplinkybėmis, kuriose gyvendami šandien kenčia visokį nepatogumų. Mes

čia dar ramiai gyvename šiame pasaulio kampelyje, bet mūsų pasiekia alkanųjų mūsų brolių skundai: iš Vokietijos, iš Prancijos, Italijos, Portugalijos ir iš kitur. Pasiekia mūsų skundai mūsų brolių ir iš Lietuvos, kur jie vargsta ne del savo kaulių. Visų jų akys ir viltys nukreiptos į išeivijų gyvenančius savo brolius, iš kurių jie tikisi ir laukia bent kokios pagalbos. Lietuvoje dabar nėra politiškų nei tikybiinių skirtumų, ten visi lygūs lietuviai, visi kenčia vieną ir tą pačią priepauidą, ir visi lygiai laukia išsiluosavimo valandos ir tikisi didelės tautos ir pagalbos iš Amerikos lietuvių.

Amerikos lietuviai, čia gyvendami, nors buvo pasiskirstę del savo pažiūrų ir įsitikinimų, tačiau kada Lietuvą ištiko tragiška nelaimė, palikę savo skirtumus nuošaliai, visi savo akis atkreipė į tragediją ir vienodai ją įvertinę, pradėjo darbą teikimui pagalbos pavergtai savo Tėvynei ir jos vaduotojams, kurie besigelbėdami nuo savo gyvybei grumojusio pavojaus, spėjo padėgti į svetimas šalis, ir ten laikinai apsigyvenus, rengti naujus planus Lietuvos atečiai. Amerikos lietuviai visą padėgtį gražiai suprasdami, visose žymesnėse savo kolonijose

JOS VAIKUČIAI

DALIA
8 metų

KEISTUTIS
12 metų

ALGIRDAS
15 metų

pildyti aukomis prisitartinčios Kalėdų šventės progą. Apieikime su menkesnėmis vaisėmis, su retesniais pasisvečiavimais, su mažiau dovanų savo geriems, ir sudarykime stambesnes aukas Lietuvos vadavimui, kad greičiau susidarytų tam tikslui didesnės sumos. Nelaukime kol pats reikalas pabėgs iš mūsų duris, kada mes dar nebusime kaip reikiant prisirengę. Kitos pavergtos tautos išsivadavimui irgi rengiasi, ir tam tikslui turi sudarę jau stambias sumas savo fonduose, ir kada reikalas atsiras, kada laikas ateis, jos turės iš ko savo tėvynėms suteikti žymią pagalbą. Nuo jų ir mes neprivalome atsilikti. Privalome daugiau padirbėti, daugiau prisidėti, daugiau paaukoti ant savo tautos aukuro sudebant stambesnes aukas savo tėvynės vadavimui.

Visas darbas Lietuvos atvadavimui ir jos nepriklausomybės atstatymui yra šventas darbas, ir nuo jo neprivalo atsisakyti nei vienas ištikimas mūsų tautos sunus nei duktė. Prie to darbo privalo dėtis kuo kas gali ir kada tik gali. Kiekvieno jėgos ir padėtos pastangos bus vertinga auka ant tautos aukuro. Tad, kas tik kuo galime, visi stokime prie darbo Lietuvos vadavimui ir jos nepriklausomybės atstatymui.

Stambūs komunizmo rėmėjai tarp Amerikos lietuvių

"NEREMKIME LIETUVIŲ TAUTOS PRIEŠŲ KOMUNISTŲ!" Toks yra visų Amerikos lietuvių obalsis, kurį vienok tik lupomis pakartoja nemažas skaičius lietuvių biznierių ir profesionalų. Jų darbai nepatvirtina to, ką jie lupomis sako.

Chicagoje sekami profesionalai ir biznierių pinigškai remia komunistus, nors šių profesionalų ir biznierių lupos kruta taip, tarytum jos tartų: "neremkime". Komunistus pinigškai remia:

- Dr. A. Montvid,
- Dr. Strikolis,
- Dr. A. Bertash,
- Dr. J. Mockus,
- Dr. C. Z. Vezelis,
- Dr. T. Dundulis,
- Dr. I. B. Rydzasuskas,
- Dr. M. D. Palevich,
- Dr. G. Serner,
- Adv. Vyt. Tarulys,
- Juozas Budrikas,
- Antanas Norkus,
- P. Balčiūnas,
- Kvietkius Urba,
- P. Nover,
- K. Kenstavičius,
- Kvietkius Loveikis,
- Balzėkas,
- Paul Molis iš Detroit
- Anelia K. Jarusz,
- Jos. M. Mozeris,
- John Laudont,
- Julia Shaiko,
- Graborius Petkus,
- Graborius Mažeika,
- Graborius Lachawicz,
- Graborius I. J. Zolp,
- Graborius Phillips,
- Graborius Ridikas,
- Graborius Liulevičius,
- Graborius Stepanaukas,
- Graborius Brazis,
- Graborius Braitis,

Tarp pilnai atsidavusių komunistams Chicagoje tur but yra Dr. Rutkauskas, Dr. Graičūnas, Dr. V. Šimkus ir gal dar vienas kitas.

Brooklyne su dušia ir kunų komunistams yra atsidavę daktaras Kaškiaučius ir dentistas Petrika. Bet vienaip kalba, o kitaip daro, ir pinigškai remia komunistų judėjimą šie profesionalai ir biznierių:

bės atstatymui! Prie viso to darbo, kuriam dabar reikalinga visokia mūsų konsolidacija, reiktų vengti bereikalingų nesusipratimų. Prie dabar prieš mus stovinčio taip didelio ir švento darhymečio, kuriam reikalinga kuodidžiausia talka ir visų mūsų sutartinė, kai kada pasivaidina ir negeistinumų, seuoju įpratimu kas nors prikišant praeityje padarytas (ar pramanytas) kieno ten klaidas su "rėžimais." Toki "nuošimčiais dalinimaisi" dabartinio momentu kaip tik mums negeistini ir net pavojingi, nes iš jų gali susikurti didesnį nesutikimai ir išsivystyti bereikalingi vaidai, kurie sutrukdytų pradėtą darbą, prie kurio mes ir taip dar nėsame gerai prisirengę.

Tadgi maloniej! Visokius "rėžimus" ir "nuošimčius" iš praeties turėdami mintyje kaip po pamoką, vengkime jų ateičiai, bet nemėginkime už tai sukelti ginčus ir nesutikimus dabar, kada mums reikia savo jėgas bendrinti ir bendrai veikti, kad nudirbt didėlį, mums privalomą darbą. Dabar taip svarbiame momente gryžimas prie to, kas buvo praeityje, reiškia žiurėjimą atgal, o atgal žiurėdami mes toli nenueisime.

J. J. Bachunas,

Sodus, Mich.

Graborius J. Garšva,
Graborius Levandauskas,
Jonas Stokes,
M. Simonavičius,
M. Petraitienė,
J. Zeidat,
Graborius Ballas,
F. Domikaitis,
Varpo kapykla,
M. Žukaitis.

Tai tokie yra stambūs Lietuvos priešų komunistų rėmėjai Chicagoje, Brooklyne ir Detroit. Paduotas sąrašas tur but dar nėra pilnas. Bet visi čia paminėti profesionalai ir biznierių moka pinigus komunistams, kad jie galėtų pasekmingai savo laikraščius leisti.

Jeigu jie nėra komunistais, tai kodėl jie remia komunistus, ne tik duodami jiems pinigų, bet ir duodami jiems savo vardus skelbti jų laikraščiuose? Jeigu mes matome to daktaro ar to advokato ar to biznierių vardą nuolat drukuojamą didelėmis raidėmis komunistų laikraščiuose, tai kuo iš to priversti esame suprasti, kad tas daktaras, tas advokatas, ar tas biznierių tiesiog viešai remia komunistus ir jau savo vardu kelią jų prestižą tarp lietuvių.

Čia paduotas stambiųjų komunizmo rėmėjų sąrašas, žinoma, bus įdomus kongresmanui Diesui. Vien čia surašyti žmonės sudeba komunistams ne mažiau kaip \$5000.00 į metus. Dies tą nori žinoti.

Bet čia paduotas sąrašas dar labiau yra įdomus Amerikos lietuviams, kurie komunizmo vergais nenori būti. Kas remia komunizmą, tas remia ir stiprina lietuvių tautos priešus. Jeigu čia suminėti profesionalai ir biznierių nesiliaus pinigais rėmę komunistų judėjimą, tai ir juos visus turėsime priskatyti prie lietuvių tautos priešų ir su jais nebeturėti jokių reikalų. Dvejojimui čia negali būti. Mes kovojame ne už kokį nors menkėkį ar kokį nors vietinį reikalą, mes kovojame tiesiog už savos patį išlikimą, už lietuvių tautos išlikimą. Ir kova eina ant žut ar but.

D. Perkunas.

Daugiau rupesnio tremtiniais, nukentėjusiems nuo Lietuvos laisvės smaigikų

Amerikos lietuvių spaudoje pasirodė pabėgėlių iš Lietuvos ir nužudytų sąrašas. Tai ankstyvas vaisius rusų bolševikų okupacijos Lietuvoje; tai aukos GPU teroro, kuriam talpininkauja tik vienas kitas vietinis lietuvis prijaukintas sovietiški valdininkai vaišėmis arba pramokęs šio amato belangėje.

Bet pabėgėlių pavadinimas netinka. Pabėgėlis ar išbėgėlis paprastai reiškia asmenį apleitusį savo nuolatinę gyvenamą vietą ar net savo kraštą laisvu noru. Sąrašuose išvardyti asmenys (toli ne visi teisingai) todėl nėra pabėgėliai, bet yra greičiau tremtiniai, nes komunistų režimo žiaurumas juos privertė pasišalinti ar pasirinkti kancijų ar mirties rytojų. Pats pasišalinimo ar pabėgimo faktas prie tokių sąlygų yra protestas prieš Lietuvos klastingą okupaciją, prieš komunistinio režimo klesinį kerštą, betvarę ir nesamone, kas bolševikų yra vadinama "raudonosios paradizos".

Už pasišalinimą iš bolševikiško rojus baudžiama turto atėmimu, kalėjimais neišskiriamam bilietui į senai girdėtą Sibirą. Pabėgėliai tai žinojo, o visgi bėgo, nors svetur jų nieks nelaukė. Todėl tie mūsų "pabėgėliai" yra netik heroiški protestantai, bet drąga yra ir tikros aukos to despotiško komunistinio režimo, kurį prievarta užnėrė Lietuvai ant kaklo nepaisant Justo Paleckio, Liudo "Padleckio" ir

parinktų raudonukų "seimo" privalomos kooperacijos.

Norinčių pabėgti buvo 95% Lietuvos gyventojų, tik jų pabėgimas buvo bendrai imant fiziškai neįmanomas. Tremtinių herojų tarpe matome pirmąjį Lietuvos pilietį Antaną Smetoną, Lietuvos prezidentą, buvusį ministrą pirmininką ir finansų ministrą Ernestą Galvanauską, burį Lietuvos inteligentijos ir keletą Lietuvos saugumo valdininkų, kurie dabojo kraštą nuo penktakojų.

Daugiau pagarbos ir atidos tiems didvyriškiems protestantams, kurių tarpe yra taipgi moterų ir mažų vaikų. Ne pabėgėliais juos vadiname, bet Lietuvos užprobinio protestantais, Lietuvos nepriklausomybės draugais-kovotojais, rusų raudonojo imperialisizmo aukomis, antrojo pasaulinio karo lietuviškais tremtiniais. Nors retkarčiais pagalvokime kaip jiems einasi svetur ir bukime pasiryžę jiems pagelbėti ypač akyvaizdoje ateinančių Kalėdų švenčių ir žiemos šalčių. Neišsiskindime nežinojimu kam auką išteikt: aukos siųstinos Liet. Sėlpmo Komitetui, 307 W. 30-th St., New York, N. Y., bet ir visos patriotiškos Amerikos lietuvių visuomenės organizacijos aukas priims; visos pinigines aukas tikrai pasieks mūsų brangius tautiečius nukentėjusius nuo molo-tovščinos, ar kaip Paleckis sako, nuo "Stalino Saulės", kuri nei šviečia, nei šildo. R.

ANA KIVIRČŲ!

Atsimenu tą dieną, kada Philadelphiaje įvyko vadinamas Amerikos lietuvių Tautininkų Sąjungos seimas.

Kaip buvo pranešta, į tą seimą buvo suvažiuavę daugiausia iš rytų Amerikos valstijų gana gerų rimtų susipratusių veikėjų. To seimo buvo geras tikslas, jau visais būdais geruoju pilnai susitaikyti ir susijungti į vieną gerą bendrą organizuotą kuną ir kad tas stiprus bendras kunas jau galėtų veikti po visas Amerikoje lietuvių kolonijas su pakeltu stipriu galingu balsu:

"Broliai lietuviai ir sesės lietuvaitės. Kelkitės iš apsnudimo apnuodyto miego padasų. Greitai gryškite prie visų savų tautybės reikalų! Musų tauta ir jos visi reikalai stovi dideliame pavojuje.

"Nežmoniškas mongolų asaziatas su darbininkišku "rojaus" privilegijumu, tikrai ir kruvinai pavergė musų tautą! Musų tautos brolius murdina kraujuose; musų tautos nekaltas sesėles, taip pat visokiomis būdais tie atvykę neprašyti mongolai aziatai apgaudinėja ir jas visai įžeidžia.

"Ar tai gera mums matyti, kad Lietuvos žemėje pradeda užsilikti didžiai nepakenčiamas svetimas ir bjaurus mongoliškas aziatiškas apsigyvenimas?"

"Ar musų išeivija yra pakankamai pabudusi, kad greičiau gelbėti musų tautos žmones, kurie tik pačioje užgrobtos Lietuvos visaisiais būdais apvylioti vaitoja ir šaukiasi pagalbos, bet ir tuos, kurie šiandien randasi užsienioje ir prašosi pagalbos.

Ir, ar musų tauta jau pribrendo prie tų pačių kovų, kai buvo kovota caro laikais už Lietuvos nepriklausomybę, nes šiandien dar didesnis budingumas yra reikalingas, pasiryžimas į didesnę kovą, negu kad buvo anais laikais.

"Kada laisva Lietuva parodė savo gerą gabumą užsilai-

kyti pati save nepriklausoma, tai kokiems galams musų tauta vėl turi patekti po svetimu kruvinu jungu? Ir kaip ant toliaus musų tauta turės būti po svetimu jungu, jei ji pati save moka susivaldyti?"

"Taigi mes privalome šaukti ir šaukti, ir kelti galingą balsą prieš musų tiironus. Šalin svetimas jungas. Šalin neprieteliai, kurie tą jungą musų tautai užnėrė!"

Taigi tame seime iš visų dalyvaujančių lupų pareikšti viršminėti žodžiai jau senai turėjo visur pasklisti, nes musų tautos šalis jau nuo birželio mėnesio 15 dienos nežmonišku padaužu yra nutverta už gerkles ir kruvinai tebesmaugiama.

Bet, dėja, musų tarpe įvairių veikėjų visticiek tebeina tas ugningas kerštas. Vienas kitam nepasitikėti, ir vienas su kitu nebesusilaikyti. Srovinis akėjimas sparčiai vartosi po grumtuotą dirvą.

Ar jūs, tautos veikėjai, taip ir laikysitės savo nesupratusių ugninių kivirčių? Ar jūs laikysitės kolei tautos "perkuniškas griausmas" nulems jūsų veikėjų istorinį likimą?

Tame seime buvo suorganizuotas ir Lietuvos Tautos Fondas. Buvo to fondo išrinkta valdyba. Bet pasirodė, kad nebuvo pasitikėta. Ir buvo prieita per persijojimą. Bet ir su persijota valdyba nėra nuėita dar iki šiol nei į jokią pasižymėjimą. Tartum tas fondas jau tokią pažangą yra padaręs, kad žengte nužengė iš savo vietos ir pranyko ir nuo Amerikos žemėlapiu. Įvairūs kivirčiai, o labiausia pavvydumas, neduosumas ir stoka prijautimo. Tas matomai musų tautą ištikro smaigia ir stumia į pražuties gilumą.

Taigi, atbuskime prie savo šventos tautos darbo ir prie jos visų kasdieninių reikalų. Remkime su nepavydėtu duosnumu musų fondus ir organizacijas, kurie tik vienintėlei

yra tikrai nusistatę kovoti už Lietuvos nepriklausomybę ir gelbėti tikrai savus ištiktus nelaimėje tautiečius.

Visiems musų tautos nariams taip pasiryžus stoti į kovą, tikrai galėsime išgelbėti lietuvių tautą nuo svetimo jungo, kad ir vėl musų tauta galėtų laimingai bujoti tarpe visų kitų civilizuočių tautų!

Vincas J. Vyšnius.

Akron, Ohio

Prakalbos Lietuvos reikalui

Lapkričio 19 dieną buvo masinės prakalbos, kurias surengė bendrai keturios kuopos: SLA 198 ir 354 kp., LSS 20 kp. ir SLRKA 178 kuopa.

Apie 8 valandą vakare komiteto pirm. V. T. Neverauskas atidarė vakarą, pranešdamas, kad kalbėtojai, kurie galėjo atvykti jau visi randasi svetainėje ir pakvietė korespondentus A. Gitauską ir Yarašų, taipgi tam vakarui suorganizuotą chorą sugiedoti Amerikos ir Lietuvos himnus. E. Termentienė, p-lė Baubliūtė, p-lė Rokiūtė, A. Daugintis Jr., o kartu ir kalbėtojai padėjo sugiedoti himnus.

Pirmas kalbėjo Dirvos redaktorius K. S. Karpis. Iš savo kalboje pasmerkė Rusiją ir jos diktatorių Staliną kaip groblį, taipgi pareiškė, kad mes lietuviai netikėsime ir rusų raudoną skarmalą, ant kurio yra įjautuvus ir kujis su kuriais galima žmogų nužudyti. Mes turime savo vėliavą ir galime tikėti, kad mes dar sulauksime ir matysime laisvai plevėsuojantį Lietuvos trispalvę vėliavą. Antras kalbėtojas buvo Lietuvių žinių redaktorius, adv. P. V. Chesnulis, kuris savo kalboje pareiškė, kad dabar trys diktatoriai susitarė pasidalinti Europą: Hitleris, Stalinas ir Mussolinis. Bet mes žinome, kad kol plėšikai apiplėšinėja kitus, tai viskas tarp jų gerai, bet kada jau neturi ką apilpėti, tai patys tarp savęs susipeša ir bando vienas kitą apiplėšti. Tas atsitiks ir su šiais plėšikais. Taipgi nurodinėjo kokią laisvę turi Rusijos piliečiai, tai galima spręsti, kad tokią pat laisvę turi dabar Lietuvos piliečiai. Chesnulis pareiškė: "Aš nepritariu Smetonai, aš nepritariu nei jokiam diktatoriui. Aš tikiu į lygybę ir demokratiją."

Trečias kalbėjo "Naujos Gdynės" redaktorius J. Stilsonas. Jis kalbėjo daugiausia aiškindamas komunizmą, naciizmą ir fašizmą ir smulkiai ir nuodugnai išaiškino kokios galios turi valdžioje diktatoriai. Jeigu kokis šalyje nepasisekimas, tai apkaltina aplinkybes, bet jeigu iš 70 karvių 3 karvės apsisversiuoja, tai garbė priklauso Stalinui. Stilsonas baigdamas kalbą pareiškė, kad jis tiki į socializmą, taipgi ragino visus kovoti prieš diktatorius visais galimais būdais. Žodžių sakant, visi kalbėtojai pasmerkė diktatorių, o labiausiai tai Rusiją, kurios agentai Amerikoje kovojo prieš fašizmą ir nacizmą, o dabar Stalinas su tais priešais geriausias bičiulis. Ta linkme visi kalbėtojai kalbėjo.

Po prakalbų vėl pirmininkas paprašė choristų ir visos publikos sugiedoti Lietuvos himną. Tuomi ir užsibaigė vakaras. Buvo renkamos aukos surengimo lėšoms padengti. Surinkta \$7.00.

Rengimo komitetas ačiuoja publikai už aukas, už ramų užsilaikymą laike prakalbų ir už skaitlingą atsilankymą į prakalbas, nes buvo pilna svetainė, kas reikiška, kad publika interesuotasi prakalbotomis, ypatingai kada rengiama

Lietuvos klausimais. Komitetas pareiškia, kad ir ateityje, pasitaikius progai, vėl rengs panašias prakalbas. Taipgi minės ir Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo dieną vasario 16 dieną. Vėliaus bus paskelbta spaudoje diena ir vieta.

B. Yarašius, Komiteto korespondentas.

Manchester, Conn.

Jaunuolis Petras Ambras vedė Poškiutę

Manchesterio lietuvių visuomenės darbuotojų Petro ir Onos Ambrasų sunus irgi Petras apsidėdė su p-le Ona Poškiute, iš Hartford, Conn. Po-ny Poškių dukrelė yra talentinga, išėjo slaugės moksle, yra pianistė ir smuikininkė.

Musų Petrukas yra pavyzdingas jaunuolis, mandagus ir prielankus žmonėms. Lankė aukštąją mokslo ir yra gabus mašinistas. Matomai Petruko motina iš kudykštės jam įkvėpė lietuviybės dvasią, tad ir pasirinko sau gyvenimo draugę garbingą lietuvaitę. Antras dalykas Petruko matytės vardas yra Ona, o jinai jam buvo geriausia mama, tad jisai ir pačią pasirinko vardu Ona. Ponai Ambrasai yra dideli lietuviybės patriotai, visur dalyvauja ir remia lietuviybės darbuotę. P. Ambras priklauso prie SLA 207 kuopos ir daug darbuojasi.

Lapkričio 16 dieną šių metų labai gražiai išpuoštoje šventos Traicės bažnyčioje jaunas kunigas Kripas surišo Petrą ir Oną vedybinį ryšiu. Jaunosios draugė p-lė Biruta Ramoškaitė, žymi dainininkė, specialiai atvyko iš New Yorko giedoti laike šliubinių apejų. Birutos balsas labai gražiai skambėjo, kad giedojus Ave Maria.

Jaunai porai linkime laimingo ir gražaus gyvenimo.

Julė Birietienė.

Chicago, Ill.

Margučio juok vakaras su "Broliais Razbaininkais"

Kompozitoriaus A. Vanagaičio firma "Margutis" kasmet Dekavonės Dienoj rengia savo vakarą, kurio pamatytų surenka skaitlinga publika. Šių metų Dekavonės Dienoj (lapkričio 21 dieną) tokį vakarą "Margutis" davė vidurmesnio auditorijoj. Nors oras buvo darganotas, tačiau publikos prisirinko (kaip rodė įžangos bilietų registratas) 2,200. Vakaro programą sudarė dvi dalys: koncertinė ir vaidinimas juokažaislio "Broliai Razbaininkai".

Koncertinę dalį išpildė dainomis "Margučio" mažų mergaičių choras, diriguojant p. Čerieniei ir pritariant orkestrui, kurią dirigavo A. Olis. Mažosios dainininkės darė labai malonų įspūdį kaip savo dainomis, taip ir gražiais lietuviškais tautiškais pareidais. Solo dainavo p. Bežienė ir "lietuviškas škotas" Jonas Urbonas (jis gimes ir augęs Škotijoje, todėl pats save pašiepdamas ir vadinas "lietuvišku škotu"); jis dainavo lietuviškai, angliškai ir ispaniškai. Nors išeivijoj gimes ir augęs, bet lietuviškai gerai kalba ir orientuojasi, turi gražų tenoro balsą, ir savo linksmu būdu greitai pasigauna publikos simpatiją. Kvartetu dainavo seserys Luokšutės, p. Čerieniei ir Chicagoj savo populiarškumu atsižymėjus dainininkė p. Bežienė. Abelnai kalbant, koncertinė programa dalis publikai labai patiko ir paliko gražų įspūdį.

Antroje dalyje vaidinta juokažaislis "Broliai Razbaininkai", kuriuom buvo pa juoktas "lietuviškas seimas" su visomis negeistonomis įdomis: "kokusai", slapsti pasitarimai, agitacija, vienu ki-

tiems duobelių kasinėjimas, intrigos, ir visa tai, kas tik "razbaininkams" pritinka. Paliokant nušaliai visus tipus ir jų charakterius, tenka pasitebėti, kad šitas vaidinimas, kaipo krutanti karikatūra, greta savo juokingumo, sykiu buvo ir daug pamokinantis, nes šiandien pas mus yra dar daug tokių "mitingų", kuriuose vadinamas tvarkadarys yra tik del formos, savo pareigų nesupranta, tik pas duris atsisėdęs snaudžia ar šiaip sau žiopo, o pirmininkas tik su dalyviais ginčijasi, barasi, pats duoda įnešimus ir pats juos remia, balsus neskaito tik apie juos spėja (ir nuspėja tik taip, kaip pats nori), ir prie kiekvienos progos vis didžiuojasi: "aš prezidentas! Supranti? aš prezidentas!"

Tokiam despotiškam "prezidentui" šeimyninkaujant, apie bent koki reikalą gali kalbėti tik tie, kurie nesiskaitydami su jokia tvarka, balso visai neprasę pašoka ir piktai kalba, kol "prezidentas" savo komplimentais juos nutildo, o kas nori išspręstį balsą rankos pakėlimu, tam nėra jokios progos. Todėl vienas "delegatas", ilgai ranką kilnojęs, kada pailso, jis švarko rankovėn įsikio lazda, prie tos galvo prisirio pirštine, ir tą iškėlęs visą laiką ramiai snaudė laukdamas kada "prezidentas", pamatęs jo pirštine, pakvies jį kalbėti: laukė ir nesulaukė net kol "nubalsuota" se-

kantį seimą turėt Ciceroj, ir "prezidentas" dėkavodamas visiems už gražų užsilaikymą ir prigelbėjimą jam seimą pravest "gražioj tvarkoj", tą seimą uždarė.

Publikos dalis, kuri vaidinimą suprato, plyšo juokais ir juokėsi iki ašarų, bet buvo ir tokių, kurie vaidinimo nesuprato, nes jie savo "mitinguose" prie tokių karikatūrų pripratę, jose įsigyvenę ir mano, kad tik taip reikia ir kitaip būtų negali. Vienok tuoju atsidaro reikalavimų, kad "Margutis" tą vaidinimą atkartotų, nes daugeliui jis patiko taip, kad veiklą norėtų pamatyti dar syki, o antra, tą dieną buvo daug lietuviškų vestuvių, tai daugel kam nebuvo progos tuos "razbaininkus" pamatyti. "Margutis" gi sako, kad jei reikalavimai pasidau-gins, tai "Brolius Razbaininkus" teks vaidint antru sykiu, jei ne kur kitur, tai bent Ciceroj, nes ten juk įvykis ir se-kantis "seimas."

Jei "Margutis" tuos "razbaininkus" pakartos, tai lietuviams patartina tą vaidinimą butinai pamatyti. Tai veiklas reikšmingas, juokingas ir daug ko pamokinantis. Patartina taipgi lankyt ir kitus "Margučio" parengimus, kuriuose visada netruksta sveltų juokų. Tik tuos vaidinamus juokus reikia gerai su-prast ir tinkamai įvertint re-alybe, ne spėliojimais.

Vienas iš dangelio.

GRAIKAI PRIEŠŲ NESKAITO

Mažytės Graikijos militariai laimėjimai prieš italus pasaulį lygiai sujaudino, kaip suomių karžygiška atspara prieš rusus. Mat, kai didelis nugalai mažas, tai neįdomu, bet kai mažas nugalai didelis, tai netik įdomu, bet tiesiog įspūdinga. Nes čia atsitinka kas tai tokiu, kas paprastai galvojant atrodo negali atsitikti. Savo rūšies "stebuklas." Žinoma, gilesniems galvotojams ir žinantiesiems istoriją toks įvykis teikia daugiausia pasitenkinimo, negu įspūdio ar nuostabos, nes istorikai žino, kad veik visos svarbios istorijoj pergalės priklauso mažiesiems, arba mažesniems jiegosms, prieš didesnes. Dvasinė jiega, kurios apčiuopti, matyti, ar apskait-lyuoti negalima, visada lošė ir dabar tebeleišia lemenčių rolę.

Proga šio graikų karžygiško nusirodimo prieš daug didesnę jieją bus vietoj ir įdomu šį tą pastebėti iš Graikijos karinės istorijos.

Graikų-italų kovos yra žinomos istorijoj ir legendose virš 3000 metų, nuo laiko, kai graikai sunaikino Ilium, ar Troją, apie 1200 metų prieš Kristaus laikus, ir iš kurio griuvėsių trojiečiai emigravopabėgo į Italiją, kaip Virgilio padėdė sako. Tame kare graikai panaudojo ir garsiąją medinio arklio strategiją, kur jie patalpino 100 kareivių milžiniškam arkly ir apgavini-gai suvyliojo trojiečius tą arkli įsivešti į Troją. Tas 100 arklių paslėptų kareivių naktį atidarė graikams tvirtovės vartus ir sudarė pas trojiečius sumišimą, kuris ir buvo priežastim trojiečių pralaimėjimo. Taigi priešų užpakaly daryti sumišimą strateginė "mintis yra graikų, ne vokiečių išradimas. Vokiečiai tik pritaikė jį moderniškam karui. Kalbant apie šią strategiją pabrėžtina, kad ir vokiečių blitzkrieg strategija yra taip pat iš graikų ir makedoniečių pasiskolinta ir moderniškam karui pritaikinta. Jų falanga turėjo dabartinio vokiečių blitz-kriego tikslą ir davė panašius rezultatus.

Graikai sukūrė ir davė pasauliui visą kultūrą ir civilizaciją: literatūrą, filozofiją, skulptūrą, architektūrą, poeziją. Žymiausias jų kurybos periodas buvo nuo 6 iki 3

šimtmečio prieš Kristaus laikus, kada graikai daugiausia kariavo. Kariavo tarpusavy: atheniečiai su spartiečiais ir korintiečiais, ir priešingai, kariavo su savo amžiniais priešais italais, kartais puldami, kartais besigindami; ir kartais laimėdami ir kitais kar-tais pralaimėdami. Ilga, 3000 metų kovų istorija visko pergyveno ir visokių likimų susilaukė. Daugiausia graikai kariavo su persais ir mirtin-kausius mušius pergyveno, tose kovose. Svarbiausi iš persų-graikų kovų pažymėtini yra Marathono ir Tremopylų mušiai ir Alexandro Didžioji ekspedicija. Šiuose mušiuose graikai įsteigė istorinį rekordą nepalyginamai didesnes jie-gas nugalėti. Marathono mušy, 490 metais prieš Kris-taus laikus, 10,000 graikų nu-galėjo 100,000 persų armiją ir Marathone ant mušio lauko pastatė laimėjimo paminklą iš marmuro, kurį persų impera-torius Xerxas buvo atsivežęs statyti paminklą savo užka-riavimui atžymėti. Graikų ka-ro vadas buvo Miltiadas.

480 metais prieš Kristų, t. y. 10 metų vėliau, persų imperatorius Xerxis vėl bandė graikus pavergti su taip pat šimtastukstantine armija. Jam kelią pastoj su 7000 tukstan-čiai graikų karžygių Spartos karalius Leonidas garsioj Thermopylų siaurumoj. Kada makedoniečiai išdavikas paro-dė persams perėjimą per kal-nus ir kada tuo būdu grasė visos graikų armijos apsupi-mas ir sunaikinimas, karalius Leonidas pasiliko su 300 rink-tinių karžygių laikyti Ther-mapylų siaurumą, o visai ka-riuomenei įsakė atsitraukti į Petus, kad galėtų pulti persus, apsupusius Leonidą ir jo 300 karžygių, iš užpakalio. Leonidas ir jo karžygiai žuvo iki vienam. Bet jie kovojo ne sa-ve išgelbėti, bet duoti laiko didžiūmai graikų armijos at-sitraukti iš slastų ir susifor-muoti mušimui. Tas pavyko, ir Xerxo antrą armiją, nežurint išdaviko klastos, graigai su-naikino ir savo laisvę išgelbė-jo. Pusantrio šimto metų vė-liau, t. y. 333 metais prieš Kristų jau nebe persai, o grai-kai ėmė karo iniciatyvą. Alexandras Didysis su apie 50,000 graikų ir makedoniečių

armija pradėjo savo ekspedi-ciją prieš Persijos imperiją, Mažojoj Azijoje. Pirmam mu-šy, palei Graniko upę, Alex-andro graikai sunaikino pusės miliono, dešimtis sykių už sa-ve didesnę, persų armiją. Po to sekė visa eilė laimėjimų, vien Viduržemio jūros pakraš-čiu iki Egipto. Imperatorius Darius III tvirtino, kad nepa-togios sąlygos, kalnuotos vie-tos ir negana platūs mušio laukai jo didelėm armijom buvo nepasisekimų priežastim. Bet Alexandras Didysis mato-mai buvo kitos nuomones. Jis galutiną ir lemiantį mušį pa-sirinko Arbelos laukuose, tar-pe Tigris ir Euphrates upių, kur yra lygumos, ir vietos Dariaus pusantrio miliono ar-mijai buvo daugiau negu rei-kia. Tačiau ir šiame mušy pa-sikartoję pirmesnių mušų rezultatai. Imperatorius Da-rius milžinišką, milijoninę ar-miją, palyginamai saujalė graikų, netik nugalėjo, bet visiškai sunaikino. Pats impe-ratorius leidosi bėgti ir bėg-damas žuvo nuo išdavikiško savo adjutanto kardo. Su šiuo incidentu baigėsi Persijos im-perija, o Graikija užvaldė praktiškai visą tuomlaikinį pasaulį, išėmus savo amžinus priešus italus (romėnus). Ši pasaulinė graikų imperija ta-čiau tik 10 metų tęgvavo Alexandrai mirus, ją pasida-lino trys jo generolai. Apie pusantrio šimto metų vėliau visą Graikiją ir jos buvusias imperijos dalis užkariavo grai-kų amžini priešai romėnai (senovės italai).

Dabartinė Graikija yra ma-žas, neturtingas ir kulturoj nupuolęs kraštas. Tačiau da-bartiniai graikų pasisekimai prieš didesnes italų jiegas pa-rodė, kad pas juos dar yra už-silikę senovinio karingumo ir savim pasitikėjimo. Senovės graikai didžiūdavosi, saky-dami, kad "mes priešų ne-skaitom, o tik jieškom kur jie yra." Tas jų pasididžiavimas per tukstantčius metų ka-ro žygių buvo pilnai pateisintas. Kaip rodo, tai ir dabar grai-kai bent atjaunčia ar atsinau-savo protėvių drasą ir pasi-tikėjimą. Jie priešų ir dabar neskaito, o tik jieško kur jie yra. Jei būtų skaitę, kaip Lietuvos sužliubę vada darė, tai jie būtų italams be mušio pasidavę. Ilgainiui, su vokiečių parana, italai veikiausia lai-mės. Bet jie nebeatgaus pra-rasto prestižo. Kada maži-ukas dideliu antausius apdau-žo, tai tas didelis lieka amži-nos pajokos objektu.

Nuo fizinio smugio italų 40 milijonų tauta gali atsiga-uti. Bet mažą graikų tautą, sa-vo drasą ir karžygiškumą, už-davė italams mirtiną moralą smugi. Ji nutraukė imponuo-jantį įspūdį, kurį fašistinis upas ir energija buvo sudarę. Tas veikiausia išsklaidys Mus-solinio ir jo sekėjų sapnus atstatyti senovės Romos im-periją pilname jos grandioziš-kume ir potencijoj. Graikai įrodė, kad pas juos dar yra gera kibirkštis garbingos ir neišdildomos praeities didy-bės, kuomet pas italus nei krislo savo protėvių didingų ypatybių neliko.

Graikai padarė dar daugiau. Jie parodė net pesimizme nu-ruoliuom vadinamom demo-kratinėm didelėm tautom, ką drasą ir heroizmas gali pada-ryti.

Su skausmu tenka apgai-lėti, kad musų tauta nenuėjo graikų ir suomių keliais, ne-skaityti priešų. Ji šiandien būtų buvusi laisva. Jei Lietu-vai būtų buvus laimė turėti stipresnės dvasios vadą, tai Lietuvos bernai būtų uždavę lygiai skaudų antausį Mas-kvai, kaip jai uždavė suomiai ir kaip italams graikai.

Dabartinio momento lietu-vių kova turi koncentruotis prieš tą vergystės dvasią.

D. Klinga.

John Naghten & Co.
ESTABLISHED 1863
INSURANCE
1903 Insurance Exchange,
Chicago, Illinois